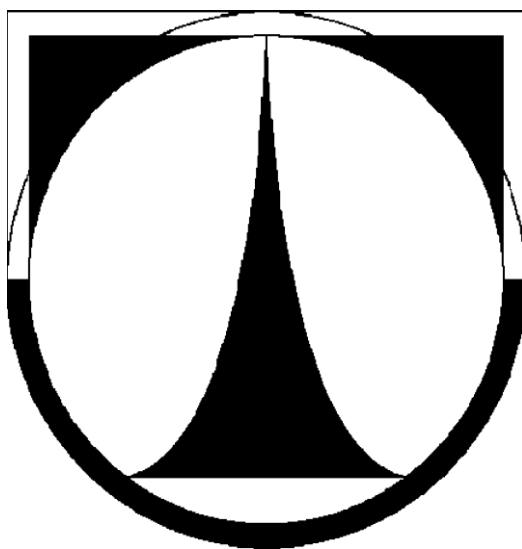

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

Ekonomická fakulta

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2012

Bc. Michaela Cestrová

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

Ekonomická fakulta

Studijní program: N 6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Podniková ekonomika

Analýza možností financování rozpočtovými prostředky EU pro venkovské obce ČR

The Analysis of Opportunities for Financing Rural Communities in the Czech Republic by the European Budget

DP-EF-KFÚ-2012-65

Bc. Michaela Cestrová

Vedoucí práce: Ing. Ivana Šimíková, Ph.D., KFÚ

Konzultant: Mgr. Tereza Lajblová, MAS Říčansko, o.p.s.

Počet stran: 98

Počet příloh: 2

Datum odevzdání: 4. 5. 2012

Prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultantem.

V Liberci, 4. 5. 2012

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala Ing. Ivaně Šimíkové, Ph.D., Mgr. Tereze Lajblové a Mgr. Petře Vaňkové za poskytnutí cenných rad, připomínek a informací, bez kterých by tato práce nemohla vzniknout.

Anotace

Diplomová práce se zaměřuje na zjištění a porovnání možností malých obcí při financování jejích potřeb, které nelze financovat z jejích vlastních zdrojů, například z důvodu napnutí rozpočtu. Cílem práce je zjistit, jaká z možností je pro obce nejdostupnější.

První část práce vymezuje venkov, orgány obce a strukturu jejího rozpočtu. Následuje popis jednotlivých operačních programů, jejichž poskytovatelem je Evropská unie. Ve třetí kapitole jsou zmíněny ostatní varianty, které se obci při získávání peněžních prostředků naskýtají. Jedná se o dotace poskytované ze státního rozpočtu České republiky, mimorozpočtových prostředků ČR či krajských rozpočtů, které nabízejí širokou škálu možností, kde získat potřebné finanční prostředky. Dále jsou analyzovány možnosti financování potřeb obcí z úvěru od bankovní instituce či samofinancováním (tj. z rozpočtu obce). V závěru jsou jednotlivé varianty na konkrétním příkladu porovnány podle kritérií, které obec při žádosti o dotaci nejvíce limitují – velikost investice, povinná spoluúčast, počet obyvatel, vratnost prostředků.

Klíčová slova

evropské dotace, operační programy, státní dotace, státní fondy, krajské dotace, projekty, rozpočet, úvěry pro obce

Annotation

This thesis focuses on identifying and comparing options of small municipalities to finance their needs that can not be financed from its own resources, for example, because around the stretched budget. The aim is to find out which option is most affordable for municipalities.

The first part defines the small country, municipal authorities and the structure of its budget. The following is description of the operational programs, the provider of the European Union. The third chapter describes other variants that community in raising funds present themselves. This is a grant provided from the state budget, extra-budgetary funds of the Czech Republic and regional budgets, which offer a wide range of options on where to obtain the necessary funds. Further are analysis of options to finance the needs of the community loan from a banking institution or self-financing (that is, from the municipal budget). In conclusion, the individual variations compared to the example of the criteria by the municipality to apply for most grant limit - the size of investment, mandatory participation, population, resources reversibility.

Keywords

European grants, operating programs, state grants, state funds, regional grants, projects, budgeting, loans for municipalities

Obsah

Seznam obrázků	12
Seznam tabulek	13
Seznam použitých zkratk, značek a symbolů	14
Úvod	15
1 Venkovské obce ČR	17
1.1 Správa obce	17
1.2 Orgány obce a jejich pravomoci	18
1.2.1 Zastupitelstvo	18
1.2.2 Rada obce	19
1.2.3 Starosta	19
1.2.4 Obecní úřad	19
1.2.5 Orgány zastupitelstva a rady obce	20
1.2.6 Komise	20
1.3 Územní rozpočet a jeho struktura	21
1.3.1 Běžný rozpočet	22
1.3.2 Kapitálový rozpočet	25
2 Dotace z fondů EU	26
2.1 Kohezní politika EU	26
2.2 Fondy EU	27
2.2.1 Strukturální fondy	28
2.2.2 Fond soudržnosti	29
2.3 Programovací období 2007-2013	29
2.3.1 Operační programy	32
2.3.2 Tematické operační programy	33
2.3.3 Regionální operační programy (ROP)	38
3 Jiné možnosti financování potřeb venkovských obcí a jejich porovnání	41
3.1 Dotace ze státního rozpočtu a státních fondů ČR	41
3.1.1 Dotace ze státního rozpočtu	42
3.1.2 Mimorozpočtové fondy	45
3.2 Dotace z krajských rozpočtů	47
3.3 Přijaté úvěry od bankovních institucí	49

3.4	Financování z vlastních zdrojů obce	51
4	Obec Valkeřice	52
4.1	Charakteristika obce	52
4.2	Orgány obce	53
4.2.1	Zastupitelstvo obce	53
4.2.2	Starosta.....	55
4.2.3	Kontrolní orgány	55
4.3	Rozpočet obce	55
4.3.1	Závěrečný účet za rok 2011	57
4.3.2	Analýza rozpočtu.....	57
4.3.3	Rozpočet obce pro rok 2012	58
4.3.4	Toky do rozpočtu obce	60
4.4	Dosud využitá dotace v obci.....	61
4.5	Dotační tituly Ústeckého kraje 2012	63
5	Rekonstrukce Mateřské školy ve Valkeřicích	67
5.1	Zhodnocení současné situace	67
5.2	Charakteristika projektu	67
5.3	Možnosti financování a jejich porovnání	69
5.3.1	Dotace od Evropské unie	69
5.3.2	Dotace ze státního rozpočtu ČR.....	73
5.3.3	Dotace z mimorozpočtových fondů ČR.....	75
5.3.4	Dotace z rozpočtu Ústeckého kraje	78
5.3.5	Úvěr od bankovní instituce	80
5.3.6	Financování z vlastních zdrojů obce	85
5.4	Porovnání variant	86
5.5	Vyhodnocení variant	87
5.5.1	Dotace z EU	87
5.5.2	Dotace ze státního rozpočtu ČR.....	87
5.5.3	Dotace z ÚK.....	88
5.5.4	Dotace od SZIF	88
5.5.5	Úvěr	89
	Závěr	90

Seznam zdrojů	93
Legislativa	97
Seznam příloh	98

Seznam obrázků

Obr. 1: Struktura daňových příjmů obcí ČR k 30. 6. 2011	24
Obr. 2: Rozdělení ČR na regiony soudržnosti.....	30
Obr. 3: Alokace fondů EU mezi tematické OP cíle Konvergence 2007-2013.....	38
Obr. 4: Toky prostředků do rozpočtů obce.....	61
Obr. 5: Výdaje Ústeckého kraje v roce 2012	65

Seznam tabulek

Tab. 1: Běžný rozpočet obcí ČR.....	22
Tab. 2: Rozpočtové určení daňových příjmů obcí ČR.....	23
Tab. 3: Daňové příjmy obcí za první pololetí r. 2011	24
Tab. 4: Kapitálový rozpočet obcí ČR	25
Tab. 5: Vymezení jednotek NUTS	27
Tab. 6: Rozdělení prostředků evropských fondů dle cíle kohezní politiky v programovacím období 2007-2013 (v mld. Eur)	31
Tab. 7: Aktuální stav čerpání Českou republikou k 7. 9. 2011	31
Tab. 8: Alokace peněžních prostředků ROP Severozápad.....	40
Tab. 9: Dotační tituly programu Podpory obnovy a rozvoje venkova pro rok 2012	44
Tab. 10: Závěrečný účet za rok 2011 (v Kč)	57
Tab. 11: Struktura rozpočtu obce Valkeřice.....	58
Tab. 12: Schválený rozpočet obce Valkeřice pro rok 2012 (v Kč)	58
Tab. 13: Přehled získaných dotací obce Valkeřice	62
Tab. 14: Příjmy Ústeckého kraje pro rok 2012	63
Tab. 15: Výdaje Ústeckého kraje pro rok 2012.....	64
Tab. 16: Municipální úvěr od komerční banky	83
Tab. 17: Dodavatelský úvěr od České spořitelny	84
Tab. 18: Nezbytné výdaje obce Valkeřice v roce 2012	85
Tab. 19: Výsledné hodnocení a porovnání jednotlivých variant financování	86

Seznam použitých zkratek, značek a symbolů

ČSÚ – Český statistický úřad

ERDF – Evropský fond pro regionální rozvoj

ESF – Evropský sociální fond

EU – Evropská unie

FO – fyzická osoba

FS – Fond soudržnosti

HDP – hrubý domácí produkt

HND – hrubý národní důchod

HSS – hospodářská a sociální soudržnost

IOP – integrovaný operační program

MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí

NRP – Národní rozvojový plán

NSRR – Národní strategický referenční rámec

OECD – Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj

OP – operační program

OÚ – obecní úřad

PO – právnická osoba

POV – Program obnovy venkova

PRV – Program rozvoje venkova

ROP – Regionální operační program

SR – státní rozpočet

SZIF – Státní zemědělský intervenční fond

ÚK – Ústecký kraj

ÚP – Úřad práce

Úvod

Cílem této diplomové práce je analyzovat možnosti obce při financování její činnosti a při financování projektů, jejichž realizace zlepšuje životní úroveň jejích obyvatel. S naším vstupem do Evropské unie a stále se rozvíjejícími evropskými fondy se zaměřím zejména na možnost využití finančních prostředků z EU. Otázkou je, kolik programů, kterými ať už strukturální fondy nebo fond soudržnosti disponují, myslí na malé obce (do 500 obyvatel).

Chtěla bych poukázat hlavně na to, zda má malá obec reálnou možnost tyto prostředky získat či zda jsou pro ni dostupnější a výhodnější jiné varianty, kterými mohou být dotace či úvěry od státu (ať už vyplácené ze státního rozpočtu nebo z mimorozpočtových fondů ČR), z krajských rozpočtů nebo úvěry od bankovních institucí, které často mají úvěry uzpůsobené potřebám obcí.

Cílem mé práce je komparace jednotlivých možností, vymezení podmínek, které musí obec splnit a podmínek za kterých může dotaci získat a určit jaká možnost je pro obec nejvhodnější. Každý z poskytovatelů dotace stanovuje své vlastní podmínky, kdo může o dotaci žádat, jakou výši dotace může získat, jaké jsou uznatelné a neuznatelné náklady apod. Zvolené dotační tituly budu porovnávat z hlediska podmínek, které mají největší vliv na to, zda obec může reálně dotaci získat či nikoli. Jednoznačně se jedná o výši poskytnuté dotace, počet obyvatel a povinnou spoluúčast obce, která je pro malé obce s napnutým rozpočtem největším problémem. Zde mohou být obcím nápomocné banky.

Banky kromě toho, že poskytují obcím možnost předfinancovat projekt (překlenout dobu do poskytnutí dotace, úvěr je následně splacen přijatou dotací) se mohou podílet i na jeho spolufinancování. Což jistě obce uvítají, protože téměř žádné dotace nejsou poskytovány ve výši 100 % všech uskutečněných výdajů. Často je vyžadována spoluúčast žadatele o dotaci, na kterou však obce při napnutém rozpočtu nemusí mít dostatek prostředků a obrátí se proto na banku.

Ve své práci budu vycházet nejen z informací dostupných na internetu, které tvoří podstatnou část zdrojů. Velkým přínosem jsou i primární informace získané osobními rozhovory, zejména s projektovou manažerkou fondů EU, starostkou obce či finančními poradci bankovních institucí. Vzhledem k neuceleným informacím v tištěné formě týkajících se zejména dotací získaných od státu nebo krajů, tvoří knižní publikace pouze nepatrnou část zdrojů.

1 Venkovské obce ČR

Obce jsou, jak je uvedeno v Ústavě ČR¹, základní jednotkou územní samosprávy (druhým stupněm jsou kraje). Každá obec má samostatné kompetence, tudíž nemůže zasahovat do kompetencí jiných celků ani naopak. Obecně platí, že obec rozhoduje ve všech věcech, které nejsou zákonem vymezeny krajům. Obec je vymezena společenstvím občanů a hranicemi území obce. Každá obec má svůj majetek, spravuje své finanční prostředky a sestavuje vlastní rozpočet.²

Obce lze všeobecně rozdělit na města a venkov. Je však obtížné stanovit hranici, která tyto dva pojmy odděluje. Obvykle uznávaná mezinárodní definice formulovaná OECD (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj) vymezuje venkov jako **území s hustotou zalidnění menší než 150 obyvatel na km²**. Kromě hustoty obyvatel je možno chápat venkov jako obec s nižším počtem obyvatel než 2000. Ministerstvo pro místní rozvoj dále rozděluje venkov do tří skupin:

- **příměstský** – nachází se v zázemí velkých měst, vznikají vlivem suburbanizace, je pro ně typický výrazný nárůst obyvatelstva;
- **mezilehlý** – průměrně rozvinuté oblasti vzdálenější od velkých center, disponují dobrým dopravním spojením s rekreačním zázemím podporujícím zázemí měst;
- **odlehlý** – periferní, řídké obydlené oblasti, oddělené od spádových měst a hlavních dopravních sítí.³

1.1 Správa obce

Obce je spravována v první řadě **zastupitelstvem** obce, dalšími orgány pak jsou **rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce**. Její samostatnost může být omezena pouze zákonem. Dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích můžeme do samostatné působnosti obce zařadit záležitosti, které jsou v zájmu obce a jejich občanů, a nejsou výlučně svěřeny do

¹ Zákon č. 1/1993 Sb. Ústava České republiky

² PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. vyd. Praha: GRADA Publishing a.s., 2009, s. 27-28. ISBN 978-80-247-2789-9.

³ ČSÚ. *Vymezení venkova* [online]. S. 9 [vid. 2011-11-12]. Dostupné z [http://www.ustinadlabem.czso.cz/xu/edicniplan.nsf/t/6400522DD3/\\$File/42136109A.pdf](http://www.ustinadlabem.czso.cz/xu/edicniplan.nsf/t/6400522DD3/$File/42136109A.pdf).

působnosti kraje. Zejména sem patří otázky schvalování programu rozvoje obce, schvalování rozpočtu, zřizování dočasných a trvalých peněžních fondů, delegování zástupců obce, vydávání obecně závazných vyhlášek, volby a odvolávání starosty, místostarosty a dalších členů rady obce, určení funkcí členů zastupitelstva, stanovení výše odměn neuvolněných členů zastupitelstva, zřizování a zrušení obecní policie, spolupráce s jinými obcemi, udělování čestných občanství, rozhodování o nakládání s nemovitostmi v majetku obce, poskytnutí darů či dotací, vydání komunálních dluhopisů, apod.⁴

1.2 Orgány obce a jejich pravomoci

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích ustanovuje jako orgány obce zastupitelstvo, radu obce, starostu, obecní úřad, orgány zastupitelstva a komise.⁵

1.2.1 Zastupitelstvo

Mezi orgány obce patří v první řadě zastupitelstvo, které rozhoduje ve věcech svěřených do samostatné působnosti, např.:

- schvaluje program rozvoje obce, územní plán, rozpočet obce, závěrečný účet obce;
- zakládá trvalé a dočasné peněžní fondy obce;
- vydává obecně závazné vyhlášky obce;
- rozhoduje o založení a zrušení příspěvkových organizací;
- navrhuje změny katastrálního území obce;
- ustanovuje a ruší výbory obce apod.

Pouze tento orgán má právo rozhodovat o majetkoprávních úkonech týkajících se nabytí a převodu nemovitých věcí, uzavření smlouvy o přijetí a poskytnutí úvěru nebo půjčky, či emise komunálních obligací. Počet členů zastupitelstva se odvíjí od počtu obyvatel, minimálně se skládá z 5 maximálně z 55 členů.⁶

⁴ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích.

⁵ Tamtéž.

⁶ Tamtéž.

1.2.2 Rada obce

Rada obce je výkonným orgánem obce, který je ze své činnosti podřízen a odpovědný zastupitelstvu. Obecně se rada obce sestává ze starosty, místostarosty a dalších členů rady (min. 5, max. však 11 členů). Nevolí se v obcích, kde je počet členů zastupitelstva menší než 15, v takových případech funkci rady obce vykonává starosta. Mezi její činnosti lze zařadit např.:

- rozhodování o zabezpečení hospodaření obce (dle schváleného rozpočtu);
- plnění vůči právnickým osobám;
- vydávání nařízení obce;
- zřizování a rušení komisí obce (pokud jsou potřeba);
- kontrola plnění úkolů obecním úřadem a komisemi, popřípadě udělování pokut, aj.⁷

1.2.3 Starosta

Základní úlohou starosty je zastupovat obec navenek. Do své funkce je volen zastupitelstvem z řad svých členů, přičemž musí být občanem České republiky. Mezi jeho základní působnosti patří např.:

- svolávání a řízení zasedání zastupitelstva a rady obce, podepisování zápisů z jejich jednání;
- informování obyvatel obce o činnosti obce;
- spolupráce s Policií ČR pro zabezpečení veřejného pořádku v obci, apod.⁸

1.2.4 Obecní úřad

Obecní úřad (dále jen OÚ) je tvořen starostou, místostarostou, tajemníkem (je-li zřízen) a zaměstnanci obce zařazenými do OÚ, přičemž jediný starosta stojí v čele OÚ. OÚ vykonává např. tyto činnosti:

- plní úkoly svěřené zastupitelstvem nebo radou obce;
- pomáhá při výkonu činností výborům a komisím obce.⁹

⁷ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích.

⁸ Tamtéž.

1.2.5 Orgány zastupitelstva a rady obce

Ze zákona musí obce prostřednictvím svého zastupitelstva zřizovat finanční a kontrolní výbor. Pokud v jejím územním obvodu žije alespoň 10 % občanů jiných národností je povinna dále zřídit výbor pro národnostní menšiny. Každý takto ustanovený výbor má ve svém čele předsedu, který je zároveň členem zastupitelstva.¹⁰

Kontrolní a finanční výbory plní úkoly stanovené zastupitelstvem, kterému se také zodpovídají ze své činnosti. Počet jejich členů musí být minimálně 3 (přičemž vždy musí mít lichý počet členů) a členství se vylučuje u starosty, místostarosty, tajemníka a dalších osob, které se podílejí na zabezpečování rozpočtových a účetních prací na OÚ.¹¹

Úkoly jednotlivých výborů:

- **finanční výbor** – kontroluje nakládání s majetkem a finančními prostředky obce, a plní další úkoly svěřené zastupitelstvem;
- **kontrolní výbor** – sleduje plnění usnesení zastupitelstva a rady obce, dodržování právních předpisů ostatními výbory, a další kontrolní činnosti uložené zastupitelstvem.¹²

1.2.6 Komise

Komise jsou zřizovány radou obce, které předkládají své náměty a stanoviska a jsou ji také odpovědné ze své činnosti. Předsedou komise může být pouze osoba splňující zvláštní odbornou způsobilost v oblasti, ke které byla komise zřízena.¹³

Je tedy patrné, že obec lze chápat jako právnickou osobou, vystupující v právních vztazích svým jménem a nesoucí odpovědnost z těchto vztahů plynoucí, což je podmíněno její ekonomickou samostatností (vlastní majetek a finanční zdroje).¹⁴

⁹ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích.

¹⁰ Tamtéž.

¹¹ Tamtéž.

¹² Tamtéž.

¹³ Tamtéž.

1.3 Územní rozpočet a jeho struktura

Dle zákona č. 200/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územního rozpočtu je rozpočet finančním plánem sestavovaným na období jednoho roku, kterým se řídí financování činnosti územního samosprávného celku a svazku obcí.¹⁵

Každý rozpočet má svou příjmovou a výdajovou stránku. **Příjmy** lze chápat jako nená vratná inkasa (nezahrnují tedy půjčky, úvěry apod., které se obec zavazuje vrátit). Obecně je můžeme rozdělit na vlastní příjmy (daňové, nedaňové a kapitálové) a přijaté dotace (neinvestiční, investiční,...). Taktéž **výdaje** zahrnují nená vratné prostředky, oproti příjmům však zahrnují i poskytnuté půjčky (ná vratné) pro účely rozpočtové politiky.¹⁶

Sestavený rozpočet může mít tři podoby:

- **přebytkový** – příjmy > výdaje;
- **schodkový** – příjmy < výdaje;
- **vyrovnaný** – příjmy = výdaje.

Rozpočet by v žádném případě neměl být sestavován jako schodkový. Ideální je vyrovnaný nebo přebytkový rozpočet, který navíc umožňuje vytváření finančních rezerv na další rozpočtové období. Dané rezervy obec využije v průběhu prvního měsíce nového období, což je způsobeno tím, že daňové i nedaňové příjmy získává až v průběhu měsíce ledna. Pokud by neměla rezervy, musela by si prostředky na své fungování půjčit ve formě krátkodobého úvěru, z kterého je povinna zaplatit úroky.¹⁷

Pro potřeby rozpočtových analýz a plánování je důležité rozdělit rozpočet na běžný a kapitálový.¹⁸

¹⁴ MARKOVÁ, H. *Finanční hospodaření územních samosprávných celků*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, 2008, s. 27. ISBN 978-80-87146-08-8.

¹⁵ Zákon č. 200/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

¹⁶ Kolektiv autorů. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 2. vyd. Praha: Aleš Čeněk, 2008. s. 241. ISBN 978-80-7380-086-4.

¹⁷ Tamtéž, s. 240.

¹⁸ Tamtéž, s. 241.

1.3.1 Běžný rozpočet

Běžný rozpočet zahrnuje každoročně se opakující běžné příjmy a běžné výdaje, některé běžné příjmy a běžné výdaje však mohou mít formu nahodilou a neopakující se. Běžné příjmy jsou využívány k financování neinvestičních potřeb. Z výše zmíněných podob může být vyrovnaný nebo přebytkový, z dlouhodobého hlediska však nemůže být v žádném případě schodkový (pak je třeba prozkoumat hospodaření s peněžními prostředky obce a z něho plynoucí příčiny schodku).¹⁹

V tabulce 1 je možné vidět strukturu běžného rozpočtu.

Tab. 1: Běžný rozpočet obcí ČR

Příjmy	Výdaje
<i>Daňové</i> – svěřené, sdílené, místní daně a správní poplatky.	Všeobecné veřejné služby, veřejný pořádek, vzdělání, péče o zdraví, bydlení, komunální odpady, výdaje na podnikání, placené úroky, běžné dotace jiným rozpočtům, ostatní běžné výdaje.
<i>Nedaňové</i> – uživatelské poplatky za služby, příjmy z pronájmu majetku, příjmy od vlastních neziskových organizací, zisk z podnikání a ostatní.	
<i>Přijaté transfery</i> – běžné dotace ze státního rozpočtu, ze státních fondů, transfery od územních rozpočtů a ostatní běžné příjmy.	
Saldo - přebytek	Saldo - schodek

Zdroj: PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. vyd. Praha: GRADA Publishing a.s., 2009, s. 67. ISBN 978-80-247-2789-9.

Určení výše vybrané daně, která připadne do místního rozpočtu, vychází ze zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, který je shrnut do tabulky 2.

¹⁹ Kolektiv autorů. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. S. 241-242.

Tab. 2: Rozpočtové určení daňových příjmů obcí ČR

Daňové příjmy	Určení
Daň z nemovitosti	Obec, na jejímž území se nemovitost nachází
Daň z přidané hodnoty	Podíl na 21,4 % z celostátního hrubého výnosu daně
Daň z příjmů fyzických osob	Podíl na 21,4 % z celostátního hrubého výnosu daně 30 % z výnosu záloh na daň z příjmů FO majících bydliště v dané obci Podíl na 1,5 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů FO (vyplývá z počtu zaměstnanců obce)
Daň z příjmů právnických osob	Podíl na 21,4 % z celostátního hrubého výnosu daně 100 % je-li poplatníkem příslušná obec

Pozn.: netýká se hlavního města Prahy, Plzně, Ostravy a Brna

Zdroj: Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní

Skutečný podíl nároku na daňový příjem je dán:

- **poměrem celkové výměry** území obce k celkové výměře všech obcí v % x 0,03
- **poměrem počtu obyvatel** obce k celkovému počtu obyvatel všech obcí v % x 0,03
- **poměrem násobku postupných přechodů** vypočtených podle koeficientů postupných přechodů k součtu násobků postupných přechodů vypočtených za ostatní obce v % x 0,94
 - při počtu obyvatel 0 – 300 činí koeficient postupných přechodů 1,0000, pak je násobek postupných přechodů 1,000 x počet obyvatel obce;
 - při počtu obyvatel 301 – 5 000 činí koeficient postupných přechodů 1,0640, pak je násobek postupných přechodů 300 + 1,0640 x počet obyvatel nad 300;
 - při počtu obyvatel 5001 – 30 000 činí koeficient postupných přechodů 1,3872, pak je násobek postupných přechodů 5 300,8 + 1,3872 x počet obyvatel nad 5000;
 - při počtu obyvatel 30 001 a více činí koeficient postupných přechodů 1,7269, pak je násobek postupných přechodů 39 980,8 + 1,7629 x počet obyvatel nad 30 000.²⁰

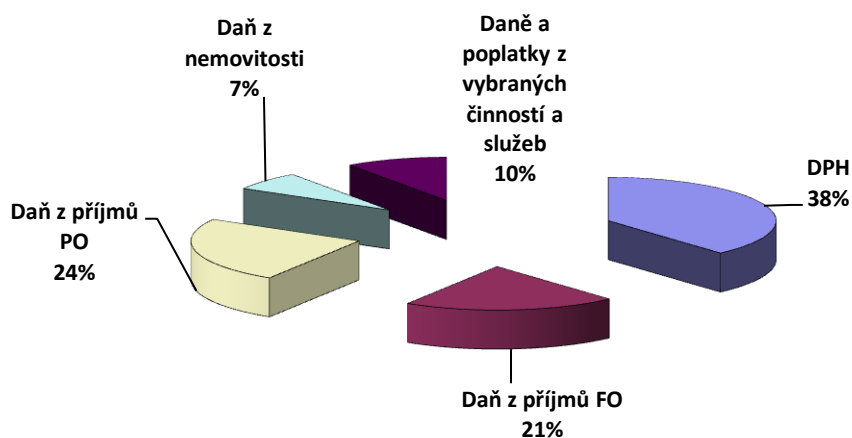
²⁰ Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní.

Konkrétní částky jednotlivých daňových příjmů a jejich relativní podíl na daňových příjmech za první pololetí roku 2011 ukazuje tabulka 3 a graf 1.

Tab. 3: Daňové příjmy obcí za první pololetí r. 2011

Druh	Objem v mil. Kč	% podíl
Daň z příjmů FO	15 189,7	21 %
Daň z příjmů PO	18 024,7	24 %
DPH	28 418, 6	38 %
Daně a poplatky	7 222,5	10 %
Daň z nemovitosti	5 169,7	7 %
Celkem	74 025,2	100 %

Zdroj: vlastní sestavení z údajů MFČR dostupných z http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/PPSR_2011Q2_III_navrh_pdf.pdf.

Obr. 1: Struktura daňových příjmů obcí ČR k 30. 6. 2011

Zdroj: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/PPSR_2011Q2_III_navrh_pdf.pdf.

1.3.2 Kapitálový rozpočet

Kapitálový rozpočet zahrnuje příjmy sloužící k financování investičních potřeb, které se často týkají delšího období než jeden rok. Ve většině případů jsou jednorázové a neopakovatelné. Schéma kapitálového rozpočtu znázorňuje tabulka 4.²¹

Tab. 4: Kapitálový rozpočet obcí ČR

Příjmy	Výdaje
příjmy z prodeje majetku	výdaje na investice
kapitálové přijaté dotace od jiných článků rozpočtové soustavy	poskytované střednědobé a dlouhodobé půjčky
příjmy z půjček apod.	výdaje na nákup obligací, akcií
příjmy z emise vlastních obligací	kapitálové dotace jiným rozpočtům
přebytek běžného rozpočtu	splátky dříve přijatých půjček
dary na investice apod.	krytí deficitu státního rozpočtu

Zdroj: Kolektiv autorů. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 2. vyd. Praha: Aleš Čeněk, 2008. s. 243. ISBN 978-80-7380-086-4.

²¹ Kolektiv autorů. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*, s. 243.

2 Dotace z fondů EU

Jednou z možností, jak může obec získat prostředky pro financování svých potřeb, je získání dotací z rozpočtových prostředků EU, které vznikly v rámci kohezní politiky EU.

2.1 Kohezní politika EU

Příčina vzniku kohezní politiky je dána dlouhodobým vývojem, který způsobil hospodářské i sociální rozdíl mezi regiony (státy). V návaznosti na tyto rozdíly se objevila myšlenka na podporu těchto znevýhodněných oblastí.

Důvody vedoucí k uplatňování kohezní politiky, lze shrnout do 4 skupin:

- **ekonomické** – neefektivní využití výrobních faktorů, které nezabezpečuje dostatečný ekonomický růst;
- **sociální** – zaměstnanost je pod úrovní plně zaměstnanosti;
- **ekologické** – snaha o zlepšení životního prostředí;
- **politické** – rozdílné vnímání politické situace místními obyvateli plynoucí z hospodářské a sociální úrovně jejich regionu.²²

Kohezní politika je odrazem principu solidarity uvnitř Evropské unie, kdy bohatší státy přispívají na rozvoj států chudších s cílem zvýšit životní úroveň všech obyvatel Evropské unie.²³ V České republice v první polovině 90. let nehrála kohezní politika tak významnou roli jako v jiných členských státech, což bylo dáno zejména tím, že ČR nebyla členem EU a také zde existovaly menší meziregionální socioekonomické rozdíly v porovnání s EU. Postupné narůstající difference a vstup ČR do EU však vedly k většímu soustředění na kohezní politiku.²⁴

²² LACINA, K. *Regionální rozvoj a veřejná správa*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2007, s. 11. ISBN 978-80-86754-74-1.

²³ Regionální politika EU [online]. Fondy Evropské unie. [vid. 2011-10-21]. Dostupné z <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU>.

²⁴ Kolektiv autorů. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*, s. 148.

Kohezní politika se soustředí na regiony, které lze definovat jako specifické územní celky (územně-samosprávný, politicko-administrativní) disponující potřebnými pravomocemi pro dosažení vyšší efektivity jejich řízení. Zmíněné pravomoci pomáhají docílit lepšího fungování a rozvoje regionu.²⁵ Pro potřeby EU jsou regiony rozděleny do několika úrovní s označením NUTS. Charakteristiky jednotlivých úrovní obsahuje tabulka 5.

Tab. 5: Vymezení jednotek NUTS

Název jednotky	Charakteristika
NUTS I	Stát doporučený počet obyvatel 3 000 000 – 7 000 000
NUTS II	Regiony soudržnosti doporučený počet obyvatel 800 000 – 3 000 000
NUTS III	Kraje doporučený počet obyvatel 150 000 – 800 000

Zdroj: Informace o фондах <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU>.

Politika hospodářské a sociální soudržnosti (HSS), jak je možné kohezní politiku chápat, se řídí evropskými nařízeními, podle kterých má za úkol podporovat harmonický a udržitelný rozvoj ekonomických činností, vysokou úroveň zaměstnanosti, ochranu a zlepšování životního prostředí na celém území EU. Základním nástrojem realizace HSS jsou fondy EU, jejichž prostřednictvím se rozdělují prostředky za účelem minimalizace rozdílů mezi členskými státy a jejich regiony.²⁶

2.2 Fondy EU

Jak již bylo uvedeno v kapitole 2.1 hlavním důvodem existence fondů EU je dosáhnout rovnoměrného hospodářského a společenského rozvoje všech členských zemí a jejich regionů, zejména snížit rozdíly životní a ekonomické úrovně mezi bohatými a chudými zeměmi EU. Zároveň se snaží zvýšit konkurenceschopnost Evropy ve světě. Souhrnně se toto

²⁵ LACINA, K. *Regionální rozvoj a veřejná správa*. s. 6.

²⁶ Regionální politika EU [online]. Fondy Evropské unie. [vid. 2011-10-21].

úsilí označuje jako evropská politika hospodářské a sociální soudržnosti (HSS) neboli kohezní či také regionální politika.²⁷

2.2.1 Strukturální fondy

Strukturální fondy se zaměřují na chudší nebo jinak znevýhodněné regiony, např. problémové oblasti měst či venkova, upadající průmyslové oblasti, oblasti s geografickým nebo přírodním znevýhodněním, tzv. regiony NUTS II (regiony s HDP na obyvatele nižším než 75 % průměru HDP na obyvatele celé EU). Mezi strukturálními fondy rozlišujeme Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF) a Evropský sociální fond (ESF).²⁸

ERDF podporuje investiční projekty, např.:

- výstavba silnic a železnic;
- odstraňování ekologických zátěží;
- budování stokových systémů, výstavby poldrů a úpravy koryt řek;
- podpora inovačního potenciálu podnikatelů, podpora začínajícím podnikatelům;
- rozvoj a obnova sportovních areálů využitelných pro cestovní ruch;
- rekonstrukce kulturních památek;
- využívání obnovitelných zdrojů energie;
- ekologické a energeticky efektivní sanace bytových domů;
- výstavba či oprava infrastruktury pro poskytování zdravotní péče;
- investice do dopravní a technické infrastruktury průmyslových zón;
- zavádění služeb elektronické veřejné správy;
- posilování spolupráce podnikatelů v příhraničních regionech;
- modernizace systému krizového managementu apod.²⁹

²⁷ Informace o fondech EU [online]. *Fondy Evropské unie*. [vid. 2011-10-21]. Dostupné z <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU>.

²⁸ *Regionální politika EU* [online]. *Fondy Evropské unie*. [vid. 2011-10-21].

²⁹ Tamtéž.

ESF – podporuje neinvestiční projekty, např.:

- rekvalifikace nezaměstnaných, speciální programy pro osoby se zdravotním postižením;
- děti, mládež etnické menšiny a další znevýhodněné skupiny obyvatel;
- tvorba inovativních vzdělávacích programů pro zaměstnance;
- podpora začínajícím OSVČ, rozvoj institucí služeb zaměstnanosti;
- rozvoj vzdělávacích programů včetně distančních forem vzdělávání;
- zlepšování podmínek pro využívání informační technologie pro žáky i učitele;
- zvyšování kompetencí řídicích pracovníků škol a školských zařízení v oblasti řízení a personální politiky;
- zavádění a modernizace kombinované a distanční formy studia;
- stáže studentů, pedagogů a vědeckých pracovníků v soukromém a veřejném sektoru apod.³⁰

2.2.2 Fond soudržnosti

FS na rozdíl od strukturálních fondů není zaměřen na podporu regionů, nýbrž chudších států, které nedosáhnou na získání podpory z ESF. Jsou z něj financovány investiční projekty, avšak jen ty se zaměřením na dopravní infrastrukturu většího rozsahu, např. dálnice a silnice I. třídy, železnice, vodní doprava; řízení silniční, železniční, říční, námořní a letecké dopravy; ochrana životního prostředí.³¹

2.3 Programovací období 2007-2013

V aktuálním programovacím období 2007-2013 sleduje regionální politika tyto tři cíle:

- **cíl Konvergence** – souvisí s podporou hospodářského a sociálního rozvoje regionů na úrovni NUTS II (regiony soudržnosti, 800 tis. až 3 mil. obyvatel) s HDP na obyvatele nižším než 75 % průměrné hodnoty EU; dále pomáhá státům, jejichž HND na obyvatele je nižší než 90 % průměru EU. Financování probíhá z ERDF, ESF i FS a spadají pod něj všechny regiony v ČR kromě hlavního města Prahy, což je

³⁰ *Regionální politika EU* [online]. Fondy Evropské unie. [vid. 2011-10-21].

³¹ Tamtéž.

způsobeno větší zaměstnaností v Praze a její větší ekonomickou dynamikou i bez pobídek plynoucích z EU.³²

- **cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost** – podporuje regiony na úrovni NUTS II nebo NUTS I (stát, doporučený počet obyvatel 3 – 7 mil.), které přesahují limity určené u cíle Konvergence. Tento cíl je financován z ERDF a ESF. Spadá pod něj hlavní město Praha.³³
- **cíl Evropská územní spolupráce** – podporuje například příhraniční spolupráce regionů na úrovni NUTS III (kraje, 150 – 300 tis. obyvatel) nacházejících se podél všech vnitřních a některých vnějších pozemních hranic a všech regionů úrovně NUTS III podél námořních hranic, které jsou od sebe obecně vzdáleny nejvýše 150 km, dále podporuje meziregionální a nadnárodní spolupráci regionů. Tento cíl je financován z ERDF a spadají pod něj všechny regiony ČR.³⁴

Obr. 2: Rozdělení ČR na regiony soudržnosti

Zdroj: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU>.

³² *Regionální politika EU* [online]. Fondy Evropské unie. [vid. 2011-10-21].

³³ Tamtéž.

³⁴ Tamtéž.

V tabulce 6 je zřejmé rozdělení finančních prostředků z evropských fondů v rámci kohezní politiky.

Tab. 6: Rozdělení prostředků evropských fondů dle cíle kohezní politiky v programovacím období 2007-2013 (v mld. Eur)

Cíl kohezní politiky	EU	ČR
Konvergence z toho ESF FS	283,00	25,88 17,14 8,82
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	54,96	0,42
Evropská územní spolupráce	8,72	0,39
Celkem	346,67	26,69

Zdroj: vlastní sestavení z údajů dostupných z <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU>

V současném programovacím období 2007-2013 bylo pro všechny členské země připraveno téměř 347 miliard Eur, z toho má ČR k dispozici necelých 27 miliard Eur. Pro lepší představu se jedná o zhruba tři čtvrtiny ročního státního rozpočtu naší republiky. Aby však mohly být tyto prostředky použity, musí ČR přidat přibližně 4 miliardy Eur. Je to dané tím, že EU financuje maximálně 85 % výdajů z aktivit uskutečněných v rámci regionální politiky.³⁵ Stav využitých prostředků Českou republikou ukazuje následující tabulka.

Tab. 7: Aktuální stav čerpání Českou republikou k 7. 9. 2011

Celková alokace fondů EU pro ČR	751,4 mld. Kč
Podané žádosti o podporu	1141,2 mld. Kč
Schválené projekty	522,9 mld. Kč
Proplacené finanční prostředky	264,7 mld. Kč

Zdroj: <http://www.strukturalni-fondy.cz>

³⁵ Regionální politika EU [online]. Fondy Evropské unie. [vid. 2011-10-21].

Na základě cílů definovaných pro regionální politiku si každý stát vypracuje tzv. **Národní rozvojový plán** (NRP, za jeho tvorbu odpovídá Ministerstvo pro místní rozvoj – MMR), který schvaluje vláda ČR a který ukazuje možnosti veřejných podpor daného státu. Na základě NRP je vypracován **Národní strategický referenční rámec** (NSRR), v rámci něhož dochází k analýze dočasného vývoje ČR, vymezení silných stránek zlepšujících konkurenceschopnost ČR v zahraničí, ale na druhou stranu i určení slabých stránek ohrožujících udržitelný rozvoj. Pod NSRR dále patří činnosti směřující k definování jednotlivých operačních programů včetně jejich dokumentů a zaměření.³⁶

2.3.1 Operační programy

Operační program (dále jen OP) je dokument vymezený k realizaci NRP, NSRR a politik jednotlivých států. Jedná se o smlouvu konkrétnímu státu o koordinaci pomoci EU, realizuje se operačními programy. Řídícím orgánem je MMR, které je odpovědné za efektivitu a racionální použití poskytnuté pomoci. Smlouvu schvaluje Evropská komise. Zahrnuje opatření (k období několika let), která mohou být financována z jednoho nebo více fondů či jiných finančních nástrojů.³⁷

V České republice existuje Národní orgán pro koordinaci zřízený MMR, který zastřešuje všechny OP (v ČR).³⁸

Každý operační program musí mít následující strukturu:

- úvod,
- zdůvodnění potřeby programu (analýza současné sociální a ekonomické situace dané oblasti),

³⁶ CHVOJKOVÁ, A.; KVĚTOŇ, V. *Finanční prostředky fondů EU v programovacím období 2007-2013*. 1. vyd. Praha: IREAS, Institut pro strukturální politiku, 2007, s. 9. ISBN 978-80-86684-43-7.

³⁷ *Průvodce fondy EU* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj [vid. 2011-11-29]. Dostupné z <http://www.strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=bc48e363-531a-4f08-ae57-dbd552df6583>.

³⁸ *Národní orgán pro koordinaci* [online]. Fondy Evropské unie [vid. 2011-11-29]. Dostupné z <http://www.strukturalni-fondy.cz/Narodni-organ-pro-koordinaci>.

- popis strategie zvolené k odstranění identifikovaných problémů, definice cílů operačního programu, vazba na ostatní operační programy vztah k horizontálním tématům,
- finanční zajištění programu, rozdělení prostředků mezi jednotlivé prioritní osy,
- popis řízení operačního programu (role institucí zapojených do řízení programu, způsob jeho monitorování, hodnocení, kontroly a publicity), a přílohy.³⁹

Pro získání peněžní podpory z OP je třeba vypracovat projekt. Projekty nejsou k profinancování vybírány nahodile, ale zvažuje se, zda pomáhají odstraňovat problémy identifikované ve strategických dokumentech. Rozhodující tedy je, aby byl daný projekt prospěšný jak ekonomice a společnosti v konkrétním regionu tak na celoevropské úrovni.⁴⁰

2.3.2 Tematické operační programy

Tematické operační programy (TOP) vycházejí z rozvojové strategie a cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti definované v Národním strategickém referenčním rámci ČR. Obsahují priority NSRR, které převádí pomocí těchto programů do konkrétních oblastí věcně vymezených a navzájem oddělených podpor. Zaměřují se zejména na podporu aktivit Cíle Konvergence. Je na ně vyčleněno celkem 21,2 mld. Eur z fondů EU.⁴¹

Vzhledem k velkému množství operačních programů zmíním pouze ty, ze kterých může obec čerpat prostředky. Všechny TOP jsou shrnuty v příloze A.

Cílem **Integrovaného operačního programu (IOP)** je podpořit modernizaci veřejné správy, územní rozvoj a zvýšit kvalitu a dostupnost veřejných služeb. Výsledkem je zvýšení kvality života obyvatel a atraktivity ČR pro investory. Na území ČR má IOP na starosti

³⁹ *Národní orgán pro koordinaci* [online]. Fondy Evropské unie [vid. 2011-11-29].

⁴⁰ *Regionální politika EU* [online]. Fondy Evropské unie [vid. 2011-11-29].

⁴¹ *Tematické operační programy* [online]. Fondy Evropské unie [vid. 2011-10-22]. Dostupné z <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy>.

MMR. Na financování podpor se maximálně 85 % podílí ERDF (1,6 mld. Eur) a minimálně 15 % je hrazeno z národních veřejných zdrojů.⁴²

Projekty spadající IOP:

- modernizace veřejné správy prostřednictvím informačních technologií;
- problematika veřejných služeb zaměřených na lidské zdroje v oblastech sociální integrace, veřejného zdraví, služeb zaměstnanosti a v oblasti bezpečnosti, prevence a řešení rizik;
- problematika veřejných služeb zaměřených na územní rozvoj ve vybraných oblastech cestovního ruchu, kulturního dědictví, bydlení a územních politik.⁴³

Příjemci podpory:

- orgány veřejné správy a jimi zřizované či zakládané organizace;
- v omezené míře také nestátní neziskové organizace, podnikatelské subjekty a zájmová sdružení právnických osob.⁴⁴

Dalším operačním programem je **OP Životní prostředí**, jehož cílem je zlepšovat kvalitu životního prostředí a tím i zdraví obyvatelstva. Napomáhá zlepšování stavu ovzduší, vody i půdy, řeší problematiku odpadů a průmyslového znečištění, podporuje péči o krajinu a využívání obnovitelných zdrojů energie a budování infrastruktury pro environmentální osvětu. Je na něj vyčleněno 4,92 mld. Eur z ERDF a FS. Řídícím orgánem je Ministerstvo životního prostředí ČR.⁴⁵

⁴² *Integrovaný operační program* [online]. Fondy Evropské unie [vid. 2011-10-22]. Dostupné z <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/Integrovaný-operacni-program>.

⁴³ *Integrovaný operační program* [online]. Fondy Evropské unie [vid. 2011-10-22].

⁴⁴ Tamtéž.

⁴⁵ *Operační program Životní prostředí* [online]. Fondy Evropské unie [vid. 2011-10-22]. Dostupné z <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Zivotni-prostredi>.

Projekty spadající OP ŽP:

- Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní,
- Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí,
- Udržitelné využívání zdrojů energie,
- Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží,
- Omezování průmyslového znečištění a snižování environmentálních rizik,
- Zlepšování stavu přírody a krajiny,
- Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu,
- Technická pomoc.⁴⁶

Příjemci podpory:

- obce, kraje, státní organizace a podniky;
- příspěvkové organizace a organizační složky obcí, krajů a státu;
- nestátní neziskové organizace;
- fyzické osoby, podnikatelé;
- veřejné výzkumné instituce a další.⁴⁷

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost přispívá na zkvalitnění a modernizaci systémů počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání, jejich propojení do komplexního systému celoživotního učení a ke zlepšení podmínek ve výzkumu a vývoji. Je pro něj vyčleněno 1,83 mld. Eur z ESF. Patří mezi víceúčelové OP, v rámci kterých pod jeho financování spadá i hlavní město Praha. Řídícím orgánem je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR.⁴⁸

⁴⁶ *Operační program Životní prostředí* [online]. Fondy Evropské unie [vid. 2011-10-22].

⁴⁷ Tamtéž.

⁴⁸ *Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost* [online]. Fondy Evropské unie [vid. 2011-10-22].

Dostupné z <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Vzdelavani-pro-konkurenceschopnost>.

Projekty spadající pod tento OP:

- Počáteční vzdělávání – např. zavádění vyučovacích metod, rozšíření výuky cizích jazyků na SŠ, rozšíření nabídky asistenčních služeb pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami;
- Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj – např. inovace studijních programů na VOŠ a VŠ v souladu s požadavky znalostí ekonomiky a potřebami trhu práce, další vzdělávání učitelů, pracovníků výzkumu a vývoje;
- Další vzdělávání – např. rozvoj vzdělávacích programů pro vzdělávání dospělých ve školách a dalších vzdělávacích institucích, vzdělávání pedagogů, lektorů, řídicích a organizačních pracovníků škol;
- Systémový rámec celoživotního učení – např. aktivity, které v oblasti počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání přispívají k vytváření systému celoživotního učení, a to na území celé ČR;
- Technická pomoc.⁴⁹

Příjemci podpory:

- školy a školská zařízení;
- organizace působící ve vzdělávání a kariérovém poradenství;
- instituce vědy a výzkumu;
- ústřední orgány státní správy a jimi řízené organizace;
- obce, města, kraje, nestátní neziskové organizace a další.⁵⁰

OP Lidské zdroje a zaměstnanost je orientovaný na snižování nezaměstnanosti prostřednictvím aktivní politiky na trhu práce, profesního vzdělávání, dále na začleňování sociálně vyloučených obyvatel zpět do společnosti, zvyšování kvality veřejné správy a mezinárodní

⁴⁹ *Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost* [online]. Fondy Evropské unie [vid. 2011-10-22].

⁵⁰ Tamtéž.

spolupráce v uvedených oblastech. Na tento operační program je přiděleno 1,84 mld. Eur z ESF. Řídícím orgánem je Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR.⁵¹

Projekty spadající pod tento OP:

- Adaptabilita – např. další profesní vzdělávání ze strany zaměstnavatele, nové vzdělávací programy pro zaměstnance;
- Aktivní politika trhu práce – např. rekvalifikace, zprostředkování zaměstnání, nové formy zaměstnání pro uplatnění žen a mladých lidí na trhu práce;
- Sociální integrace a rovné příležitosti – např. poskytování sociálních služeb vedoucích k sociálnímu začleňování a prevenci sociálního vyloučení, kurzy;
- Veřejná správa a veřejné služby – např. vzdělávání zaměstnanců veřejné správy, zefektivnění řízení lidských zdrojů ve veřejné správě;
- Mezinárodní spolupráce – např. výměna zkušeností a praxe mezi členskými státy;
- Technická pomoc.⁵²

Příjemci podpory:

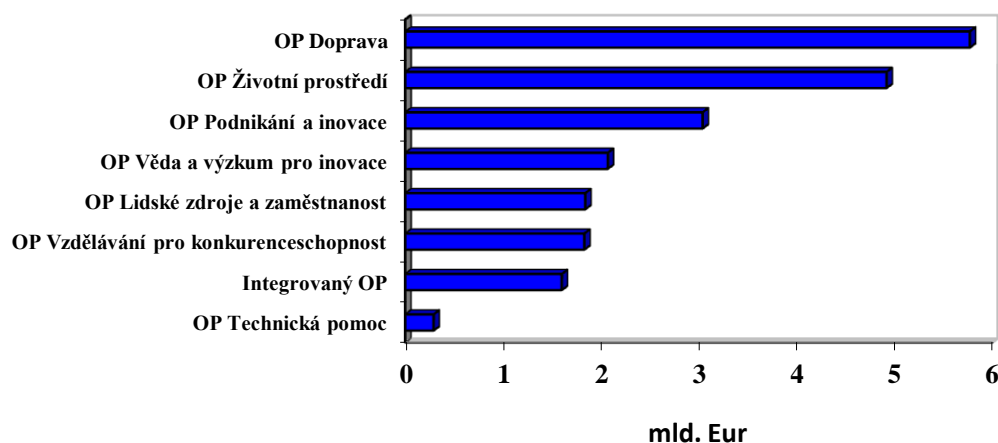
- poskytovatelé sociálních služeb;
- vzdělávací a poradenské organizace;
- zaměstnavatelé;
- orgány státní správy;
- kraje, obce, svazky obcí a jejich asociace;
- orgány služeb zaměstnanosti a další.⁵³

⁵¹ *Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost* [online]. Fondy Evropské unie [vid. 2011-10-23]. Dostupné z <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Lidske-zdroje-a-zamestnanost>.

⁵² *Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost* [online]. Fondy Evropské unie [vid. 2011-10-23].

⁵³ Tamtéž.

Alokace fondů EU mezi tématické OP

Obr. 3: Alokace fondů EU mezi tématické OP cíle Konvergence 2007-2013

Zdroj: vlastní sestavení z údajů <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy>

2.3.3 Regionální operační programy (ROP)

Regionální operační programy jsou na rozdíl od tematických operačních programů zaměřeny na konkrétní regiony, které jsou rozděleny do tzv. regionů soudržnosti NUTS II. ROP se dotýkají několika tematických oblastí za účelem zvýšení konkurenceschopnosti daných regionů (urychlit jejich rozvoj a zvýšit atraktivitu pro investory). Obecně se dotýkají oblastí dopravní obslužnosti, rozvoje podnikání, cestovního ruchu a rozvoje území. Prostředky jsou poskytovány z ERDF pouze na investiční projekty.⁵⁴

V rámci cíle konvergence je pro ČR připraveno 7 ROP zahrnujících celé naše území kromě Prahy. Každý ROP je řízen samostatně Regionální radou spadající pod příslušný region soudržnosti. Celkem je na ROP vyčleněno 4,6 mld. Eur.⁵⁵

Vzhledem k praktické části diplomové práce zde zmíním pouze ROP NUTS II Severozápad. Je však třeba dodat, že jednotlivé regiony mají podobné cíle podpory.

⁵⁴ *Regionální operační programy* [online]. Fondy Evropské unie [vid. 2011-10-23]. Dostupné z <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy>.

⁵⁵ Tamtéž.

ROP NUTS II Severozápad je vymezen pro region soudržnosti sestávajícího z Karlovarského a Ústeckého kraje. Je na něj uvolněno 745,91 mil. Eur z ERDF.⁵⁶ Řídícím orgánem je Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, která je právnickou osobou hospodařící podle vlastního rozpočtu za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem. Zároveň zabezpečuje výkon finanční kontroly podle zvláštního právního předpisu.⁵⁷

Dílčí projekty tohoto ROP (prioritní osy):

- Regenerace a rozvoj měst,
- Integrovaná podpora místního rozvoje (rozvoj venkova),
- Dostupnost a dopravní obslužnost,
- Udržitelný rozvoj cestovního ruchu,
- Technická asistence.⁵⁸

Příjemci podpory:

- kraje, obce, svazky obcí, organizace zřizované nebo zakládané kraji či obcemi;
- školská a vzdělávací zařízení s právní subjektivitou zařazená do školského rejstříku;
- profesní a zájmová sdružení;
- nestátní neziskové organizace;
- podnikatelé a další.⁵⁹

Konkrétní alokace financí EU dle prioritních os obsahuje tabulka 8.

⁵⁶ *ROP NUTS II Severozápad* [online]. Fondy Evropské unie [vid. 2011-10-23]. Dostupné z <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy/ROP-NUTS-II-Severozapad>.

⁵⁷ MARKOVÁ, H. *Finanční hospodaření územních samosprávných celků*, s. 21.

⁵⁸ *ROP NUTS II Severozápad* [online]. Fondy Evropské unie [vid. 2011-10-23].

⁵⁹ *ROP NUTS II Severozápad* [online]. Fondy Evropské unie [vid. 2011-10-23].

Tab. 8: Alokace peněžních prostředků ROP Severozápad.

Název prioritní osy	Fond	Příspěvek společenství	Národní veřejné zdroje	Celkové zdroje
Regenerace a rozvoj měst	ERDF	259,25	45,75	305,00
Integrovaná podpora místního rozvoje	ERDF	53,87	9,5	63,37
Dostupnost a dopravní obslužnost	ERDF	269,61	47,58	317,19
Udržitelný rozvoj cestovního ruchu	ERDF	142,97	25,23	168,20
Technická asistence	ERDF	20,20	3,56	23,76
CELKEM		745,90	131,62	877,52

Zdroj: CHVOJKOVÁ, A.; KVĚTOŇ, V. Finanční prostředky fondů EU v programovacím období 2007-2013. S. 115-116.

3 Jiné možnosti financování potřeb venkovských obcí a jejich porovnání

Kromě zmíněných dotací z fondů EU mohou obce čerpat prostředky ve formě dotací ze státního rozpočtu nebo úvěrů od bank, které jsou však vratným zdrojem finančních prostředků a cena úvěru se zvyšuje o zaplacené úroky vyplývající z úvěrové smlouvy.

3.1 Dotace ze státního rozpočtu a státních fondů ČR

Dotace obecně jsou nenávratnými finančními prostředky. Nenávratné jsou však pouze tehdy, když příjemce dotace splní všechny podmínky, za kterých mu byla dotace poskytnuta, v takovém případě se jedná o účelovou dotaci (může být použita pouze na konkrétně vymezený účel, při porušení podmínek musí dojít k vrácení peněžních prostředků). O neúčelovou dotaci se jedná, pokud jsou prostředky poskytnuty například na dofinancování schodku obecního rozpočtu.

Dotace mohou mít několik podob. Jednou z nich je například dotovaná půjčka (není požadováno vrácení půjčených peněz) nebo daňové úlevy municipalitám (osvobození od daní z příjmů). Dotace může mít i formu zvláštních úvěrových programů, poskytnutí úrokového zvýhodnění apod.⁶⁰

Dotace lze rozdělit na běžné účelové, kapitálové účelové a všeobecné dotace.

- **Běžné účelové dotace** slouží zejména k zajištění veřejných statků, které jsou hrazeny místními rozpočty, ale odpovědnost za jejich kvalitu a rozsah nese stát. Nejčastějším druhem běžné účelové dotace jsou dotace na základní školství.
- **Kapitálové účelové dotace** jsou nepravidelné v čase i prostoru. Umožňují investovat do služeb, které upřednostňuje místní většina a navíc ji přináší užitek (školství), nebo do činností přesahujících danou lokalitu, ale přinášející užitek nejen místním obyvatelům (silnice). Nevyužité dotace se vracejí zpět jejím poskytovatelům.

⁶⁰ MARKOVÁ, H. *Finanční hospodaření územních samosprávných celků*, s. 84.

- **Všeobecné dotace** nejsou účelové, neposkytují se tedy na konkrétní účel a nemají stanovené ani podmínky užití. Jedná se například o dotace použité k vyrovnání schodku hospodaření.⁶¹

Dotace v České republice jsou při tom poskytovány různými cestami – ze státního rozpočtu dle Zákona č. 218/2000 Sb. (tzv. dotační tituly), z mimorozpočtových fondů (tzv. Státní fondy ČR) či z rozpočtů jednotlivých krajů.

3.1.1 Dotace ze státního rozpočtu

Každé ministerstvo v ČR vyhláší své vlastní dotační tituly, prostřednictvím nichž je možné peněžní prostředky formou dotace ze státního rozpočtu získat (jejich přehled je obsažen v příloze B). Vzhledem k rozdílnosti zaměření jednotlivých ministerstev se odlišují i cíle jejich dotačních titulů. Např. MMR vyhláší dotační tituly s cílem podporovat zejména znevýhodněné regiony ČR a přispívat tak k vyváženému rozvoji území.⁶²

Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) kromě jiných výdajů státního rozpočtu (SR) rozlišuje kupříkladu tyto dotace:

- dotace územním samosprávným celkům (pro účely výplaty dávek sociální péče a pomoci v hmotné nouzi);
- dotace a návratné finanční výpomoci územním samosprávným celkům (kromě podnikatelské činnosti);
- dotace a návratné finanční výpomoci PO a FO (podnikatelská činnost);
- dotace pro občanská sdružení, příspěvky politickým stranám, dotace nadacím a nadačním fondům, dotace státním fondům;
- účelové dotace určené pro PO a FO poskytující zdravotní, kulturní, vzdělávací, sociální služby a sociálně-právní ochranu dětí;

⁶¹ MARKOVÁ, H. *Finanční hospodaření územních samosprávných celků*, s. 84-85.

⁶² *Dotace a programy* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [vid. 2012-02-22]. Dostupné z <http://www.mmr.cz/Regionalni-politika/Programy-Dotace>.

- dotace a návratné finanční výpomoci poskytnuté Regionálním radám regionů soudržnosti;
- dotace určené FO a PO (nepodnikatelům) na výstavbu, opravu, modernizaci a rekonstrukci bytového fondu a výstavbu technické infrastruktury.⁶³

Výše zmíněné dotace může poskytnout ústřední orgán státní správy, úřad práce, Akademie věd ČR, Grantová agentura ČR nebo organizační složka státu k tomu určená zákonem.⁶⁴

Konkrétní dotační tituly určené obcím se vztahují např. k:

- dvojjazyčným tabulím označujících instituce, označení obcí a jejich částí;
- péči o válečné hroby, opravám a rekonstrukcím válečných hrobů;
- výstavbě objektů pro volnočasové aktivity mládeže;
- budování kamerových systémů měst a obcí;
- regeneraci stávajících panelových sídlišť;
- odstraňování bariér v budovách s pečovatelskou službou a budovách městských a obecních úřadů;
- obnově venkova;
- podpoře kulturních aktivit, kulturních památek a základních škol.⁶⁵

V ČR je většina titulů vhodných pro obce spravována Ministerstvem pro místní rozvoj, které nabízí několik titulů. Vzhledem k tématu práce jsem vybrala k bližší specifikaci dotační titul **Podpora obnovy a rozvoje venkova**. Tento program předpokládá zapojení obyvatel, občanských spolků a sdružení vedoucích k obnově obcí vzhledem k místním tradicím. Dotační tituly jsou rozděleny do pěti skupin, které obsahuje tabulka 9.⁶⁶

⁶³ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech.

⁶⁴ Tamtéž.

⁶⁵ *Přehled o programech (dotačních titulech) finančně zabezpečených pouze z národních zdrojů* [online]. MFČR [vid. 2012-01-25]. Dostupné z http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/vf_prehled_o_programech_dt.html?year=2009.

⁶⁶ *Podpora obnovy a rozvoje venkova* [online]. MMR [vid. 2012-01-30]. Dostupné z <http://www.mmr.cz/Regionalni-politika/Programy-Dotace/Podpora-rozvoje-regionu-v-roce-2012/Podpora-obnovy-a-rozvoje-venkova>.

Tab. 9: Dotační tituly programu Podpory obnovy a rozvoje venkova pro rok 2012

Název titulu	Podmínky dotace	Forma podpory	Zaměření akcí
<i>Podpora vítězů soutěže vesnice roku</i>	získání modré, bílé, oranžové nebo zlaté stuhy v soutěži Vesnice roku 2011	max. 80 % skutečně vynaložených nákladů	obnova a údržba venkovské zástavby a občanské vybavenosti; úprava veřejných prostranství; obnova a zřizování veřejné zeleně; rekonstrukce a výstavba stezek, veřejného osvětlení, místních komunikací; realizace propagačních materiálů o obci
<i>Podpora zapojení dětí a mládeže do komunitního života obcí</i>	max. 3000 obyv.	max. 70 % skutečně vynaložených nákladů (min. 50 000 Kč, max. 400 000 Kč)	obnova a údržba venkovské zástavby a občanské vybavenosti; obnova a zřizování veřejné zeleně; úprava veřejných prostranství; rekonstrukce nebo vybudování zařízení pro volnočasové aktivity
<i>Podpora spolupráce obcí na obnově a rozvoji venkova</i>	max. 3000 obyv.	max. 70 % skutečně vynaložených nákladů (max. 200 000 Kč)	prezentace úspěšných projektů; výměna zkušeností s projekty; podpora spolupráce a odborného vzdělávání zástupců obce v oblasti obnovy a rozvoje venkova
<i>Podpora obnovy drobných sakrálních staveb v obci</i>	max. 3000 obyv. (stavby ve vlastnictví obce, které nejsou státní památkou)	max. 70 % skutečně vynaložených nákladů (min. 50 000 Kč, max. 400 000 Kč)	obnova kaplí, kapliček, soch, božích muk, křížů a úprava prostranství v jejich okolí
<i>Podpora zapojení romské komunity do života obce a společnosti</i>	obce do 3000 obyvatel (min. 4 % romského etnika)	max. 70 % skutečně vynaložených nákladů (min. 50 000 Kč, max. 400 000 Kč)	obnova a údržba občanské vybavenosti; rekonstrukce nebo vybudování zařízení pro volnočasové aktivity sloužící převážně romské komunitě

Pozn.: mezi skutečně vynaloženými náklady nepatří náklady na přípravu žádosti, zhotovení projektové dokumentace, odměny manažerů apod.

Zdroj: Zásady programu PORV 2012. Dostupné z <http://www.mmr.cz/Regionalni-politika/Programy-Dotace/Podpora-rozvoje-regionu-v-roce-2012/Podpora-obnovy-a-rozvoje-venkova>.

3.1.2 Mimorozpočtové fondy

Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech kromě dotačních titulů vymezuje i hospodaření s mimorozpočtovými prostředky. „Organizační složka státu dále hospodář s mimorozpočtovými zdroji, kterými jsou prostředky fondů organizační složky státu, zisk získaný hospodářskou činností vykonávanou na základě zvláštního zákona, peněžité dary a prostředky poskytnuté ze zahraničí podle jejich vymezení na základě právního aktu“.⁶⁷

Mezi mimorozpočtové fondy se řadí Státní fond životního prostředí, Státní fond kultury, Státní fond pro podporu a rozvoj české kinematografie, Státní zemědělský intervenční fond, Státní fond dopravní infrastruktury, Státní fond rozvoje bydlení a Pozemkový fond ČR.⁶⁸

Státní fond životního prostředí má za cíl ochraňovat a zlepšovat životní prostředí. Jeho příjmy jsou tvořeny zejména platbami za znečišťování nebo poškozování životního prostředí (ukládání odpadů, vypouštění odpadních vod, znečišťování ovzduší, apod.). O použití získaných peněžních prostředků rozhoduje ministr životního prostředí na základě návrhu Rady fondu, může se jednat o podporu akcí PO nebo FO směřujících k ochraně a zlepšování životního prostředí, k podpoře výzkumu a vývoje v oblasti životního prostředí a další. Fond životního prostředí je zároveň prostředníkem pro evropské fondy – OP Životní prostředí a OP Infrastruktura. Fond nabízí celou řadu programů, kde mohou získat prostředky i obce, např. Program podpory zajištění monitoringu vod, Program neinvestiční podpory projektů zaměřených na aktuální témata z oblasti životního prostředí či Program na podporu obcí postižených povodní.⁶⁹

Státní fond kultury je spravován Ministerstvem kultury ČR. Jeho příjmy jsou tvořeny výnosy z majetkových účastí ČR na podnikání PO v kultuře (s výjimkou filmového průmyslu), sjednané podíly na příjmech z projektů (financovaných z prostředků Fondu), dotace ze státního rozpočtu, splátky půjček a návratných finančních výpomocí (poskytnutých

⁶⁷ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech.

⁶⁸ *Mimorozpočtové fondy centrální vlády v České republice* [online]. MFČR [vid. 2012-01-26]. Dostupné z http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/gfsm_2001_14036.html.

⁶⁹ Zákon č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí České republiky.

Fondem), aj. Získané prostředky se pak použijí formou účelové dotace, půjčky nebo návratné finanční výpomoci např. na získávání, obnovu a udržování kulturních památek, pořádání kulturních festivalů, výstavní a přednáškovou činnost či propagaci české kultury v zahraničí. Peněžní prostředky jsou však určeny pouze pro FO nebo PO.⁷⁰

Státní fond pro podporu a rozvoj české kinematografie spadá také pod správu Ministerstva kultury ČR. Mezi příjmy fondu se řadí výnosy z majetkových účastí ČR na podnikání PO ve filmovém průmyslu, příplatek k ceně vstupného (1 Kč z každé vstupenky), příjmy z využití filmových děl a další. Prostředky fondu pak lze používat na tvorbu či výrobu českého kinematografického díla, jeho distribuci, propagaci, modernizaci české kinematografie apod. I zde může být žadatelem pouze PO nebo FO⁷¹

Státní zemědělský intervenční fond spadající do působnosti Ministerstva zemědělství má několik významných funkcí: rozhoduje o udělení dotace, nakupuje zemědělské výrobky a potraviny (s cílem zabránit nežádoucímu poklesu ceny), které dále zpracovává či prodává, poskytuje subvence při vývozu zemědělských výrobků (s cílem vyrovnat ceny s tržními cenami v zahraničí), vymezuje kvóty u stanovených druhů potravin, uskutečňuje programy strukturální podpory Program rozvoje venkova (zajišťuje působení Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova) aj. Příjmy plynou Fondu z dotací ze státního rozpočtu, z prodeje zemědělských výrobků a potravin či z vrácených dotací a penále.⁷²

Státní fond dopravní infrastruktury spadá svou působností pod Ministerstvo dopravy a spojů. Jeho příjmy, mezi které patří výnosy z privatizovaného majetku, z mýtného, ze silniční daně, ze spotřební daně z uhlovodíkových maziv a paliv, se používají k financování výstavby, modernizace, oprav a údržby silnic a dálnic, celostátních a regionálních drah, k výstavbě a modernizaci vodních cest, k provádění výzkumných a projektových prací před samotnou výstavbou či k financování výstavby cyklostezek. Příjemci pod-

⁷⁰ Zákon č. 239/1992 Sb., o Státním fondu kultury České republiky.

⁷¹ Zákon č. 241/1992 Sb., o Státním fondu České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie.

⁷² Zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů.

por z Fondu jsou zejména organizační složky státu, kraje a jiné subjekty provádějící výstavbu, modernizaci, opravy a údržby dopravní infrastruktury.⁷³

Státní fond rozvoje bydlení je zřízen pod Ministerstvem pro místní rozvoj. Mezi jeho příjmy se řadí dotace ze státního rozpočtu, příjmy z vydaných a výnosy z nakoupených dluhopisů, příjmy z půjček, pokuty, penále a další. Takto získané příjmy Fond použije na pokrytí části nákladů spojených s výstavbou bytů a rodinných domů, na pokrytí částí úroků z úvěrů na výstavbu bytů a rodinných domů, na pokrytí části nákladů spojených se zařízením bytu apod. Dále může prostředky uložit do dluhopisů, hypotečních zástavních listů či je použít k úhradě závazků z vydaných dluhopisů. Obec může získat prostředky z Fondu ve formě úvěrů např. na výstavbu nájemních bytů v nových bytových domech, na modernizaci stávajících bytů; nebo ve formě záruky na splácení úvěru.⁷⁴

Pozemkový fond ČR je zřízen Zákonem č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu České republiky. Mezi činnosti Fondu spadá zakládání akciových společností (nabývá akcie, podílí se na hospodářském výsledku, na likvidačním zůstatku, prodává akcie), jejich prodej, převod majetku státu na obce a veřejné vysoké školy, převod silničních pozemků či vytváření rezervy státních pozemků nebo prodej nemovitostí, které má ve správě. Příjmy fondu jsou výtěžky z prodejů nemovitostí a dividendy. Obce mohou stejně jako ostatní subjekty od Fondu žádat bezplatné navrácení některých pozemků nebo mohou pozemky odkoupit.⁷⁵

3.2 Dotace z krajských rozpočtů

Obec může dotace získávat nejen z EU či od státu, ale také od kraje, do kterého místně přísluší. V rozpočtu kraje jsou soustředěny prostředky, které kraj získá přerozdělením ze státního rozpočtu a prostředky, které získá svou vlastní činností. Takto nabyté prostředky dále přerozděluje – část je směřována do správního fungování kraje (zabezpečení chodu úřadů, veřejných statků apod.), část do rozvoje kraje prostřednictvím financování různých

⁷³ Zákon č. 104/2000 Sb., o Státním fondu dopravní infrastruktury.

⁷⁴ Zákon č. 211/2000 Sb., o Státním fondu rozvoje bydlení.

⁷⁵ Zákon č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu České republiky.

oprav, budování staveb apod., a zbylé prostředky přerozdělí prostřednictvím dotací. Každý kraj tedy podle svých potřeb a vlastního uvážení vypisuje různé dotační programy.

S přihlédnutím k praktické části mé práce se zaměřím konkrétně na dotační tituly Ústeckého kraje.

Ústecký kraj poskytuje ze svého rozpočtu různé účelové dotace, které jsou rozděleny do následujících dotačních titulů:

- Program obnovy venkova,
- dotační program Volný čas,
- dotační program Sport,
- Program podpory regionální kulturní činnosti,
- Program na záchranu a obnovu drobných památek a architektury dotvářející kulturní krajinu Ústeckého kraje,
- Program na záchranu a obnovu kulturních památek Ústeckého kraje,
- Program pro podporu obnovy krajiny a biodiverzity na území Ústeckého kraje,
- Fond Ústeckého kraje (dříve Fond hejtmanky Ústeckého kraje).⁷⁶

Z výše uvedených titulů, na které ÚK přidělil letošní rok ze svého rozpočtu bezmála 200 milionů Kč, mohou čerpat jednak obce nebo PO či FO působící v oblasti mládeže, sportu a tělovýchovy, sociálních služeb, podpory rodin, požární ochrany, kultury a vzdělávání, vědy, zdravotnictví, protidrogových aktivit, prevence kriminality a ochrany zvířat a životního prostředí.⁷⁷

⁷⁶ *Dotační tituly Ústeckého kraje* [online]. Ústecký kraj [vid. 2012-02-28]. Dostupné z http://www.kr-ustecky.cz/vismo/zobraz_dok.asp?id_org=450018&id_ktg=98359&p1=177540.

⁷⁷ *Zásady pro poskytování účelových finančních prostředků z rozpočtu Ústeckého kraje a záštit představitelů kraje* [online]. Ústecký kraj [vid. 2012-02-28]. Dostupné z http://www.kr-ustecky.cz/vismo/zobraz_dok.asp?id_org=450018&id_ktg=98359&p1=177540.

Dále nabízí kraj možnost spolufinancovat projekty obcí, které uspěli při žádosti o získání podpory z ROP NUTS II Severozápad, ale nemají prostředky, aby požadovanou spoluúcast uhradili z vlastních zdrojů.⁷⁸

3.3 Přijaté úvěry od bankovních institucí

Kromě dotací či úvěrů poskytovaných státními fondy může obci poskytnout úvěr banka, jedná se o takzvané komunální nebo municipální úvěry. Z bankovních institucí figurujících na našem trhu poskytují úvěry obcím např. Česká spořitelna, Českomoravská záruční a rozvojová banka, ČSOB (Československá obchodní banka), GE Money Bank a Komerční banka.

Česká spořitelna umožňuje obcím získat:

- *dodavatelský úvěr* ke krytí investičních projektů (komplexní dodávky stavby či technologie se zajištěným financováním a následným odkupem pohledávek);
- *hypoteční úvěr* k financování bytové výstavby a ostatních nemovitostí (na nichž se nepodílí financováním stát);
- *přímou investiční podporu*, která znamená pro obce poskytnutí nevratného finančního příspěvku ve výši 5 % uznatelných nákladů za podmínek Evropské investiční banky (pro projekty podporované z Globálního úvěru), poskytuje se zejména za ochranu životního prostředí, infrastrukturu, turistiku, vzdělávání, obnovu budov a další;
- *globální úvěr* úzce souvisí s přímou investiční podporou (včetně akcí, na které je poskytnut), přičemž výhoda globálního úvěru spočívá v úrokovém zvýhodnění při dodržení podmínek Evropské investiční banky.⁷⁹

Českomoravská záruční a rozvojová banka má pro obce připraveny úvěry zaměřující se zejména na pořízení dlouhodobého hmotného majetku a nemovitostí včetně nákladů připadajících na projektovou dokumentaci projektu:

⁷⁸ *Dotační tituly Ústeckého kraje* [online]. Ústecký kraj [vid. 2012-02-28].

⁷⁹ *Města a obce* [online]. Česká spořitelna [vid. 2012-01-31]. Dostupné z <http://www.csas.cz/banka/nav/podnikatele-firmy-a-institute/mesta-a-obce/financovani-d00009332>.

- *municipální úvěr v programu OBEC 2* poskytovaný na zachování a rozvoj infrastruktury obce;
- *municipální úvěr v programu MUFIS 2* vyžaduje zaměření projektu na zachování a rozvoj technické infrastruktury obce;
- *úvěr z Regionálního rozvojového fondu* je nejkomplexnějším úvěrem ČMZRB zahrnujícím kromě výše zmíněných výdajů také náklady na získání úvěru či dotace, na propagaci a monitoring; umožňuje poskytnutí úvěru do výše 100 % výdajů projektu bez jeho zajištění; umožňuje financovat bytovou výstavbu, dopravní a technickou infrastrukturu, výkup nemovitostí, výstavbu kulturních a vzdělávacích zařízení apod.⁸⁰

ČSOB umožňuje obcím využít:

- *kontokorentní úvěr k Municipálnímu kontu* pro překlenutí přechodného nedostatku finančních prostředků;
- *účelový úvěr* k financování krátkodobých i dlouhodobých investičních projektů, umožňuje předfinancování dotací a spoluúčast na projektech financovaných z evropských fondů, od státu a jiných institucí;
- *Program na spolufinancování projektů podporovaných z fondů EU* zahrnuje kromě poradenské činnosti pro obce v oblasti evropských fondů také možnost předfinancování dotace a spoluúčasti na financování projektu.⁸¹

GE Money Bank má pro obce připraveny dva druhy úvěrů:

- *investiční úvěr* umožňuje financování např. čističek odpadních vod, vodovodů, kanalizace, úpravy infrastruktury apod., ve formě předfinancování dotace nebo spoluúčasti na financování projektu s dotací;
- *provozní úvěr* na překonání nečekaných výdajů obecního rozpočtu.⁸²

⁸⁰ *Úvěry pro obce* [online]. Českomoravská záruční a rozvojová banka [vid. 2012-01-31]. Dostupné z <http://www.cmzrb.cz/produkty-a-sluzby/uvery-pro-obce>.

⁸¹ *Úvěry* [online]. Československá obchodní banka [vid. 2012-01-31]. Dostupné z <http://www.csob.cz/cz/Firmy/Municipality-a-neziskove-organizace/Uvery/Stranky/default.aspx>.

⁸² *Úvěry pro města a obce* [online]. GE Money Bank [vid. 2012-01-31]. Dostupné z <http://www.gemoney.cz/ge/cz/3/institute-verejna-sprava/mesta-a-obce>.

Komerční banka poskytuje několik úvěrů, které může obec využít při financování jejích projektů, např.:

- *municipální úvěr*, který lze použít na financování pořízení nebo obnovy hmotného či nehmotného investičního majetku eventuálně k překlenutí časového nesouladu mezi příjmy a výdaji rozpočtu;
- *Program Ponte II* poskytující prostředky na předfinancování projektu dotovaného EU a na spolufinancování projektu.⁸³

3.4 Financování z vlastních zdrojů obce

V neposlední řadě má obec možnost financovat své potřeby z vlastních zdrojů. Otázkou je, zda má obec dostatek prostředků, které může z rozpočtu obce uvolnit, aby mohla sama financovat mnohdy i několikamilionovou investici.

Je třeba přihlédnout k tomu, že mezi výdaji obce se nacházejí položky, které obec zaplatit musí – např. výdaje na činnost místní správy, odměny zastupitelům, výdaje na veřejné statky, na požární ochranu, pitnou vodu, místní komunikace, výdaje směřující do základního školství či předškolních zařízení apod.

O financování jakékoli akce z vlastních zdrojů může tedy obec přemýšlet až tehdy, pokud ji po přidělení prostředků na nezbytné činnosti zbudou v rozpočtu dostatečné prostředky na financování ostatních akcí.

⁸³ *Veřejná správa* [online]. Komerční banka [vid. 2012-01-27]. Dostupné z <http://www.kb.cz/cs/verejna-sprava/index.shtml>.

4 Obec Valkeřice

V praktické části mé práce se zaměřím na analýzu možností obce, ve které žiji, při financování její činnosti a projektů. Jedná se o obec Valkeřice nacházející se v okrese Děčín v Ústeckém kraji.

4.1 Charakteristika obce

Valkeřice jsou v současnosti velmi malou vesničkou oproti tomu jak rozsáhlá a významná byla v minulosti. Dříve pod obec spadalo několik okolních vesnic (které jsou dnes samostatné), z nichž zůstala pouze jediná a to Sluková. Nacházela se zde škola, přádelny lnu, bavlny, kostel, fara, rozhledna, bylo zde i mnoho řemeslníků a obchodníků. Významnou roli hrála i těžba kamene v místních lomech, po jejich vytěžení však význam obce začal rapidně klesat, došlo také k odstřelení Kostela sv. Barbory (r. 1975), zrušení školy a chátování fary a rozhledny.

Dnes se jedná spíše o chatařskou oblast s přibližně 400 trvale žijícími obyvateli (z původních 1500), které tvoří převážně lidé v důchodovém věku. Děti mohou v obci navštěvovat mateřskou školu, za vzděláním musí bohužel dojíždět do okolních vesnic či měst.

Oživení pro obec přinesla rekonstrukce rozhledny Kohout, která byla financována Lesy ČR za přispění obce. Znovuotevření rozhledny proběhlo v dubnu roku 2011 a způsobilo velký zájem návštěvníků nejen z obce ale i z okolí, kteří se vydávají za získáním snímků Valkeřic a okolí. Zároveň dochází v posledních letech i k rekonstrukci fary, jejíž majitel pravidelně pořádá Pout' sv. Barbory. Obci reprezentují i místní fotbalisté, kteří sice nedosahují závratných výsledků, ale přesto přitáhnou na zápasy fanoušky, a pořádají i zábavy pod širým nebem, které jsou zde velice oblíbené a sjíždí se na ně lidé z okolních vesnic.

Od roku 2011, kdy nastoupila k moci historicky první starostka obce, dochází k rozvoji cestovního ruchu a zapojení obyvatel do kulturního života obce. Vzniklo zde občanské sdružení Valkeřice Horem dolem, které ve spolupráci s OÚ pořádá akce pro děti i dospělé, od masopustu, pálení čarodějnic, blešího trhu, pouštění draků, lampionového průvodu až

po mikulášské besídce a jiné akce, kterých se účastní nejen místní, ale i lidé z okolí. Pokud si návštěvníci chtějí odpočinout po dlouhém dni, mohou využít dvou hostinců, které se v obci nacházejí.

Vzhledem k postavení obce a nedostatečnému cestovnímu ruchu není v obci dostatek pracovních pozic pro její obyvatele, kteří musí za prací dojíždět. V loňském roce našla obec uplatnění pro 9 nezaměstnaných pro výkon veřejně prospěšných prací, jejichž mzdu hradil Úřad práce v Děčíně. Letošní rok už bohužel nemá ÚP pro tyto účely volné prostředky, proto pro ně bude muset obec najít skulinu v obecním rozpočtu, vzhledem k tomu, že je třeba udržovat zeleň, lesní porosty apod. Přes nedostatek příležitostí zde mohou lidé využívat služeb pošty, knihovny s internetem, dobrovolných hasičů, školky, obchodů, hospod, truhláře, tesaře a zámečníka.

4.2 Orgány obce

Obec zřizuje pouze základní orgán, kterým je zastupitelstvo obce, s ním související obecní úřad a starosta, a kontrolní orgány, mezi které patří kontrolní a finanční výbor.⁸⁴

4.2.1 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je tvořeno členy zastupitelstva, jejich počet se liší podle počtu obyvatel dané obce. Zákon o obcích říká, že počet členů zastupitelstva u obce do 500 obyvatel má být mezi 5 až 15 členy.⁸⁵

Valkeřice mají trvale hlášených 420 obyvatel a zastupitelstvo je voleno sedmičlenné (z dřívějšího rozhodnutí zastupitelstva). Při čemž ze svých řad volí zastupitelé starostu a místostarostu, kteří jsou uvolněni pro výkon své funkce, ostatní členové zastupitelstva uvolnění nejsou, přesto jim náleží za výkon jejich funkce odměna schválená ve výši 460 Kč měsíčně. Zastupitelstvo se schází min. každé 3 měsíce nebo podle potřeby k projednání důležitých otázek týkajících se obce, ať už se jedná o:

⁸⁴ Téma: Hospodaření a fungování obce. Informace poskytla Mgr. Petra Vaňková, starostka obce Valkeřice. Valkeřice 7. 2. 2012.

⁸⁵ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích.

- plánované opravy;
- schvalování rozpočtu;
- volení nových a odvolávání dosavadních členů zastupitelstva či kontrolních orgánů;
- rozhodování o pronájmu či prodeji bytových, nebytových prostor nebo pozemků ve vlastnictví obce;
- řešení stížností obyvatel obce;
- vydávání veřejných vyhlášek;
- schvalování výše veřejných poplatků;
- rozhodování o plánu získat dotace na konkrétní projekty v obci;
- řešení aktuálních problémů v obci apod.⁸⁶

O každém jednotlivém bodu plánu zasedání zastupitelstva dává předsedající hlasovat. Hlasování je zde veřejné, při čemž má každý právo se hlasování neúčastnit, ať už z důvodu, že se hlasuje o jeho osobě (nebo osobě z rodiny) nebo je za dané situace nerozhodný. Zastupitelstvo je usnášeníschopné je-li přítomna nadpoloviční většina všech členů (4) a návrh přijímá, hlasuje-li pro návrh nadpoloviční většina přítomných.⁸⁷

Z každého zasedání zastupitelstva musí být pořízen zápis, který se jednak vyvěšuje na úřední desku obce, zároveň musí být přístupný na e-desce (e-deska.cz/valkerice), kam má každá obec povinnost ukládat předepsané dokumenty.⁸⁸ Vedle pozvánek na zasedání a zápisů ze zasedání se sem vyvěšuje např. rozpočet na daný rok, rozpočtové výhledy, závěrečné účty, obecně závazné vyhlášky, informace ke sběru nebezpečného odpadu, žádosti o prodej obecního majetku a další.⁸⁹

⁸⁶ *Zápisy ze zasedání zastupitelstva obce Valkeřice* [online]. E-deska. [vid. 2012-02-08]. Dostupné z <http://e-deska.cz/valkerice/>.

⁸⁷ Tamtéž.

⁸⁸ Téma: *Hospodaření a fungování obce*. Informace poskytla Mgr. Petra Vaňková, starostka obce Valkeřice. Valkeřice 7. 2. 2012.

⁸⁹ *Zápisy ze zasedání zastupitelstva obce Valkeřice* [online].

4.2.2 Starosta

Starosta je volen z řad členů zastupitelstva na 5 let. Společně s místostarostovým podpisem stojí jeho podpis pod všemi důležitými dokumenty týkajícími se obce. Starosta svolává a řídí zasedání zastupitelstva, přičemž ho zastupitelstvo stejně jako ostatní členy může pověřit úkoly, které jsou potřeba splnit do dalšího jednání zastupitelstva. I o takto přidělených úkolech se rozhoduje hlasováním obce.⁹⁰

4.2.3 Kontrolní orgány

Podle dřívějších usnesení zastupitelstva zřizuje obec Valkeřice **finanční a kontrolní výbor** (které jsou kontrolními orgány), přičemž každý z těchto orgánů má 3 členy – předsedu voleného z členů zastupitelstva a další dva členy z řad občanů obce. Podle již citovaných informací v teoretické části se vylučuje účast starosty, místostarosty nebo tajemníka na pozici předsedy kontrolních orgánů. Předseda výboru je volen na základě návrhu zastupitelstva, ostatní členy navrhuje předseda daného výboru, přičemž je musí zastupitelstvo hlasováním schválit.

Finanční a kontrolní výbor se schází dle potřeby, vykonává činnosti svěřené zastupitelstvem, kterému se také zodpovídá. Ze schůzek výboru se vyhotovuje usnesení, které podepisuje předseda výboru.⁹¹

4.3 Rozpočet obce

Každoročně získává obec od státu přerozdělením daňových příjmů přibližně 3 miliony Kč. Další 1 milion Kč získá svou činností – poskytování pitné vody, příjmy z pronájmu, příjmy z těžby dřeva, či příjmy z úroků. Dohromady tedy obec hospodaří přibližně se 4 miliony Kč, které se snaží maximálně využít, tudíž i její výdaje nejsou menší ani větší než tyto příjmy. Takto naplánovaný rozpočet také dodržuje, popřípadě dochází k přesunům peněžních prostředků z oblastí, kde se ušetří do oblastí, kde je potřeba více prostředků, než se kterými rozpočet počítal.⁹²

⁹⁰ *Zápis ze zasedání zastupitelstva obce Valkeřice* [online].

⁹¹ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích.

⁹² *Návrh rozpočtu na rok 2012* [online]. E-deska. [vid. 2012-02-08]. Dostupné z <http://e-deska.cz/valkerice/>.

Vzhledem k nutnosti splácet dříve poskytnutý úvěr, na výstavbu čističky odpadních vod, musí být rozpočet dokonce přebytkový, kladný rozdíl mezi příjmy a výdaji je použit právě k pokrytí splátek úvěru, které jsou uvedeny v části rozpočtu nezahrnované ani do příjmů ani do výdajů, nýbrž do **financování**.⁹³ Do financování jsou zahrnuty situace, kdy obec splácí vypůjčené prostředky nebo naopak obec někomu půjčí peněžní prostředky a ten jí peníze splácí, také zahrnuje změny stavu na běžných účtech obce. Musí tedy platit, že rozdíl mezi příjmy a výdaji je právě částka odpovídající financování. Jestliže je rozpočet schodkový obsahuje informace o způsobu, jakým bude schodek uhrazen. Pokud je rozpočet přebytkový ukazuje, kam bude přebytek směřován.⁹⁴

Vedle daňových příjmů, které tvoří převážnou část příjmů obce, vstupují do příjmů i ostatní položky, které se odvíjí od služeb, které obec poskytuje a od majetku, který je v jejím vlastnictví. Zejména se jedná o **příjmy** z pitné vody spotřebované z místních vodovodů. Ve vlastnictví obce se nachází řada bytových a nebytových prostor, pozemků, jejichž pronájem či prodej se také promítá do rozpočtu obce. Dále obec může operovat s peněžními prostředky, které získá z prodeje dřeva vytěženého v obecních lesích.⁹⁵

Mezi **výdaje** obce lze jednoznačně zařadit peněžní prostředky určeny na chod obecního úřadu či na zajištění poskytovaných služeb v obci apod. Konkrétně se jedná např. o platy zaměstnanců obecního úřadu, odměny členům zastupitelstva, spotřebovanou energii na obecním úřadě, teplo, pohonné hmoty, výdaje na údržbu veřejné zeleně, lesů, silnic, na čištění odpadních vod, dále prostředky směřující do provozu mateřské školy, hasičské zbrojnice apod.⁹⁶

⁹³ Téma: *Hospodaření a fungování obce*. Informace poskytl Mgr. Petra Vaňková, starostka obce Valkeřice. Valkeřice, 7. 2. 2012.

⁹⁴ *Jak číst rozpočet obce* [online]. Rozpočet obce [vid. 2012-02-22]. Dostupné z <http://www.rozpocetobce.cz/jak-cist-rozpocet-obce#financovani>.

⁹⁵ *Návrh rozpočtu na rok 2012* [online]. E-deska [vid. 2012-02-07].

⁹⁶ Tamtéž.

Přestože se v obci nenachází základní škola, musí obec uvolňovat prostředky směřující do základního školství. Jedná se o poplatek, který obec platí základním školám, do nichž dochází žáci, s trvalým bydlištěm v obci Valkeřice, dojíždějící do okolních vesnic či měst.⁹⁷

4.3.1 Závěrečný účet za rok 2011

Pro potřeby analýzy rozpočtu, kterou nemohu udělat z letošních údajů, protože rozpočet na letošní rok prozatím neobsahuje žádné plánované dotace, vyjdu ze závěrečného účtu za rok 2011. Rozdělení příjmů a výdajů, kterých obce dosáhla, ukazuje tabulka 10.

Tab. 10: Závěrečný účet za rok 2011 (v Kč)

Příjmy	Schválené	Skutečné
Daňové	3 794 000	3 714 013
Nedaňové	1 110 000	1 084 518
Kapitálové	63 000	62 312
Transfery	664 400	663 639
Výdaje		
Běžné	4 908 400	4 478 842
Kapitálové	522 000	510 858
Financování		534 781

Zdroj: Závěrečný účet za rok 2011 [online]. E-deska [vid. 2012-03-27]. Dostupné z <http://e-deska.cz/valkerice/index.php?slozka=1793&doc=57093>.

4.3.2 Analýza rozpočtu

Při pohledu na předcházející tabulku 10, je zřejmé, že mám k dispozici veškeré údaje, na základě kterých mohu analyzovat strukturu obecního rozpočtu.

Jak bylo uvedeno v teoretické části, rozpočet obce lze rozdělit na část běžnou a kapitálovou. Z dostupných údajů skutečného rozpočtu za rok 2011, jsem vypočítala následující skladbu rozpočtu:

⁹⁷ Téma: *Hospodaření a fungování obce*. Informace poskytla Mgr. Petra Vaňková, starostka obce Valkeřice. Valkeřice, 7. 2. 2012.

Tab. 11: Struktura rozpočtu obce Valkeřice

Název položky			Podíl
Příjmy			
	<i>běžné</i>	daňové	67 %
		nedaňové	20 %
		přijaté dotace	12 %
	<i>kapitálové</i>		1 %
Výdaje			
	<i>běžné</i>		90%
	<i>kapitálové</i>		10 %

Zdroj: vlastní výpočty z údajů dostupných z <http://www.e-deska.cz/valkerice/index.php?slozka=1793>.

4.3.3 Rozpočet obce pro rok 2012

Všechny příjmy a výdaje plánované pro letošní rok ukazuje tabulka 12.

Tab. 12: Schválený rozpočet obce Valkeřice pro rok 2012 (v Kč)

Příjmy	4 198 000
<i>Daně a poplatky</i>	3 242 000
Daň z příjmů FO ze závislé činnosti a funkčních požitků	600 000
Daň z příjmů FO ze samostatné výdělečné činnosti	20 000
Daň z příjmů FO z kapitálových výnosů	55 000
Daň z příjmů PO	700 000
DPH	1300 000
Poplatky za komunální odpad	220 000
Poplatek ze psů	4 000
Správní poplatky	3 000
Daň z nemovitosti	340 000
<i>Podpora ostatních produkčních činností</i>	20 000
Příjmy ze služeb samovýroby dřeva	10 000
Příjmy z prodeje krátkodobého a drobného dlouhodob. majetku	10 000
<i>Ostatní záležitosti těžebního průmyslu a energetiky</i>	1 000
<i>Pitná voda</i>	200 000
<i>Bytové hospodářství</i>	500 000

<i>Nebytové hospodářství</i>	130 000
<i>Komunální služby a územní rozvoj jinde nezařazené</i>	91 000
<i>Činnost místní správy</i>	10 000
<i>Obecné příjmy a výdaje finančních příjmů</i>	4 000

Výdaje	3 997 000
<i>Pěstební činnost</i>	30 000
<i>Ostatní záležitosti lesního hospodářství</i>	40 000
<i>Silnice</i>	30 000
Nákup materiálu jinde nezařazeného Nákup služeb	5 000 25 000
<i>Pitná voda</i>	150 000
<i>Odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly</i>	201 000
<i>Předškolní zařízení</i>	418 000
Opravy a udržování Neinvestiční příspěvky	210 000 208 000
<i>Základní školy</i>	240 000
<i>Činnosti knihovnické</i>	25 000
Ostatní osobní výdaje Knihy, učební pomůcky a tisk	12 000 13 000
<i>Ostatní záležitosti kultury, církví a sdělovacích prostředků</i>	20 000
Potraviny Nákup materiálu jinde nezařazeného Nákup ostatních služeb	10 000 5 000 5 000
<i>Bytové hospodářství</i>	165 000
Nákup materiálu jinde nezařazeného Opravy a udržování	20 000 145 000
<i>Veřejné osvětlení</i>	10 000
Nákup služeb Opravy a udržování	3 000 7 000
<i>Sběr a svoz komunálních odpadů</i>	300 000
<i>Požární ochrana – dobrovolná účast</i>	15 000

Nákup materiálu	10 000
Pohonné hmoty a maziva	5 000
<i>Zastupitelstva obcí</i>	960 000
Odměny členů zastupitelstev	800 000
Povinné poj. na soc. zab. a příspěvek na st. pol. zaměstnanosti	100 000
Povinné pojistné na veřejné zdravotní pojištění	60 000
<i>Činnost místní správy</i>	1393 000
Platy zaměstnanců v pracovním poměru	380 000
Ostatní osobní výdaje	30 000
Povinné poj. na soc. zab. a příspěvek na st. pol. zaměstnanosti	110 000
Povinné pojistné na veřejné zdravotní pojištění	40 000
Povinné pojistné na úrazové pojištění	4 000
Potraviny	1 000
Knihy, učební pomůcky a tisk	3 000
Nákup materiálu jinde nezařazeného	80 000
Elektrická energie	224 000
Pohonné hmoty a maziva	20 000
Služby pošt	7 000
Služby telekomunikací a radiokomunikací	55 000
Služby peněžních ústavů	40 000
Služby školení a vzdělávání	3 000
Nákup služeb	180 000
Opravy a udržování sociálního zařízení	150 000
Cestovné	25 000
Pohoštění	1 000
Ostatní neinvestiční dotace neziskovým a podobným orgánům	35 000
Ostatní neinvestiční transfery neziskovým a podobným orgánům	5 000

Financování – uhrazené splátky dlouhodobých úvěrů

- 201 000

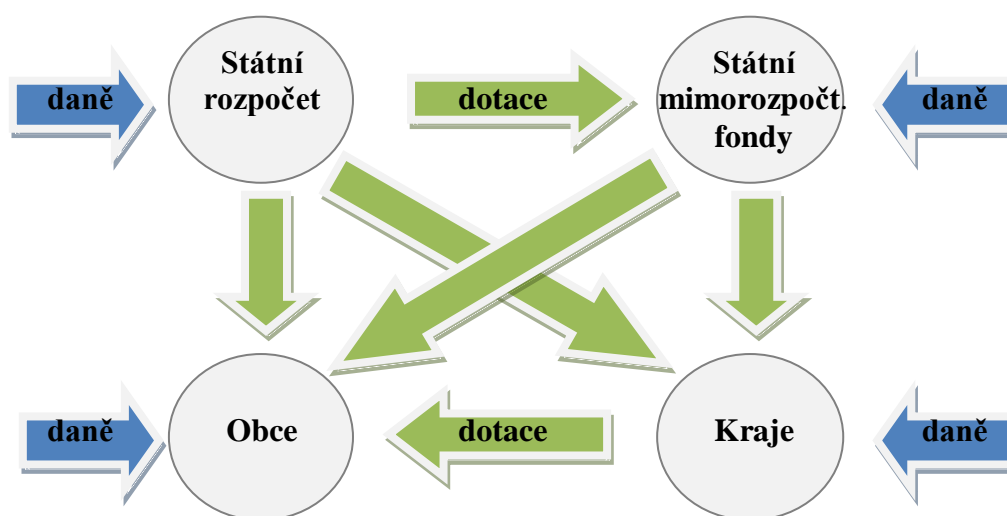
Zdroj: Návrh rozpočtu na rok 2012 [online]. E-deska [vid. 2012-02-10]. Dostupný z <http://e-deska.cz/valkerice/>.

Vzhledem k tomu, že obec neměla při sestavování rozpočtu na letošní rok přislíbené žádné dotace, neobsahuje rozpočet položku přijatých transferů. V průběhu roku tak bude muset být podoba obecního rozpočtu upravována podle úspěchů obce při žádání o dotace.⁹⁸

4.3.4 Toky do rozpočtu obce

Složité toky prostředků do rozpočtů všech obcí lze přehledně znázornit do následujícího schématu.

⁹⁸ Téma: *Hospodaření a fungování obce*. Informace poskytla Mgr. Petra Vaňková, starostka obce Valkeřice. Valkeřice, 7. 2. 2012.

Obr. 4: Toky prostředků do rozpočtů obce.

Zdroj: <http://www.rozpocetobce.cz/jak-cist-rozpocet-obce>.

4.4 Dosud využití dotace v obci

V minulosti bylo v obci realizováno několik dotací, které se týkaly převážně veřejně prospěšných prací, nebo dotací od Ministerstva zemědělství na zalesnění apod. Minulý starosta nejspíš neměl přehled o prostředcích, které mohl pro obec získat, aby se lidem v obci žilo lépe. Neobjevovaly se tu např. dotace, které by pomohly zvelebit místní školku, cesty ani jiné. To se však změnilo v roce 2011 s výše zmiňovanou novou starostkou, od té doby se obec snaží z dostupných programů vytěžit co nejvíce. Kdyby těchto možností však využila již dříve a nedocházelo tak k dalšímu chátrání budov a ničení cest, nemusely by být požadované částky tak vysoké.

Pro přehled o poskytnutých dotacích zřídilo Ministerstvo financí ČR informační systém CEDR, kde je možné dohledat si základní informace o poskytovateli, o výši poskytnutých prostředků, o účelu, na který byly poskytnuty apod. Jak je patrné z tabulky 13, v posledních sedmi letech byly realizovány pouze dotace na veřejně prospěšné práce od Úřadu práce v Děčíně, které však, jak již bylo uvedeno v kapitole 4.1, obec letos nezíská z důvodu nedostatku prostředků Úřadu práce.

Tab. 13: Přehled získaných dotací obce Valkeřice

Rok	Poskytovatel	Účel dotace	Částka
2000	MPSV	Veřejně prospěšné práce	384 020 Kč
2000	MMR	Dotace na akce místních programů obnovy vesnice	90 000 Kč
2000	Min. zemědělství	Příspěvek na zalesnění, zajištění a výchovu porostů	10 280 Kč
2000	Min. zemědělství	Příspěvek na zalesnění, zajištění a výchovu porostů	25 450 Kč
2001	MPSV	Veřejně prospěšné práce	374 714 Kč
2001	MMR	Obnova venkova – údržba veřejné zeleně	40 000 Kč
2001	Min. zemědělství	Příspěvek na obnovu, zajištění a výchovu porostů	19 800 Kč
2002	MPSV	Veřejně prospěšné práce	384 442 Kč
2002	MMR	Obnova venkova – oprava hřbitova a příjezdové cesty	200 000 Kč
2002	Min. zemědělství	Příspěvek na obnovu, zajištění a výchovu porostů	72 480 Kč
2003	MPSV	Veřejně prospěšné práce	306 940 Kč
2003	MMR	Obnova venkova – výstavba čistírny odpadních vod pro taneční sál	90 000 Kč
2004	MPSV	Veřejně prospěšné práce	308 264 Kč
2004	Min. zemědělství	Příspěvek na obnovu, zajištění a výchovu porostů	48 150 Kč
2005	ÚP v Děčíně	Veřejně prospěšné práce	6 750 Kč
2006	ÚP v Děčíně	Veřejně prospěšné práce	34 309 Kč
2007	ÚP v Děčíně	Veřejně prospěšné práce	355 345 Kč
2008	ÚP v Děčíně	Veřejně prospěšné práce	507 339 Kč
2009	ÚP v Děčíně	Veřejně prospěšné práce	553 186 Kč
2010	ÚP v Děčíně	Veřejně prospěšné práce	575 275 Kč
2011	ÚP v Děčíně	Veřejně prospěšné práce	180 000 Kč

Zdroj: IS CEDR III. Dostupný z <http://cedr.mfcr.cz/Cedr3InternetV414/CommonPages/TakersListPage.aspx?condition=d27a57a2-43af-4170-83ef-f2ae2017b36d>.

4.5 Dotační tituly Ústeckého kraje 2012

V návaznosti na schéma toku prostředků do rozpočtu obce je patrné, že obec může vzhledem ke své poloze v Ústeckém kraji (dále jen ÚK) získat dotaci i z rozpočtu ÚK, který získává prostředky nejen z daní, ale i z dotací ze státního rozpočtu a mimorozpočtových fondů, které dále přerozděluje.

Poměr jednotlivých příjmů a výdajů kraje v roce 2012 ukazují následující tabulky a grafy, při čemž celkové příjmy jsou ve velikosti 11 936 mil. Kč, výdaje 12 309 mil Kč a rozdíl 373 mil Kč představuje položka financování, která je představována úvěrem určeným ke krytí vzniklého schodku.

Tab. 14: Příjmy Ústeckého kraje pro rok 2012

Druh příjmu	Velikost (v mil. Kč)	Podíl na celkových příjmech (v %)
Daňové příjmy	3 900	32,7
Nedaňové příjmy	341	2,9
Kapitálové příjmy	73	0,6
Přijaté transfery	7 622	63,8

Zdroj: Schválený rozpočet Ústeckého kraje na rok 2012. Dostupný z http://www.kr-ustecky.cz/vismo/zobraz_dok.asp?id_ktg=33394&id_org=450018&p1=92706.

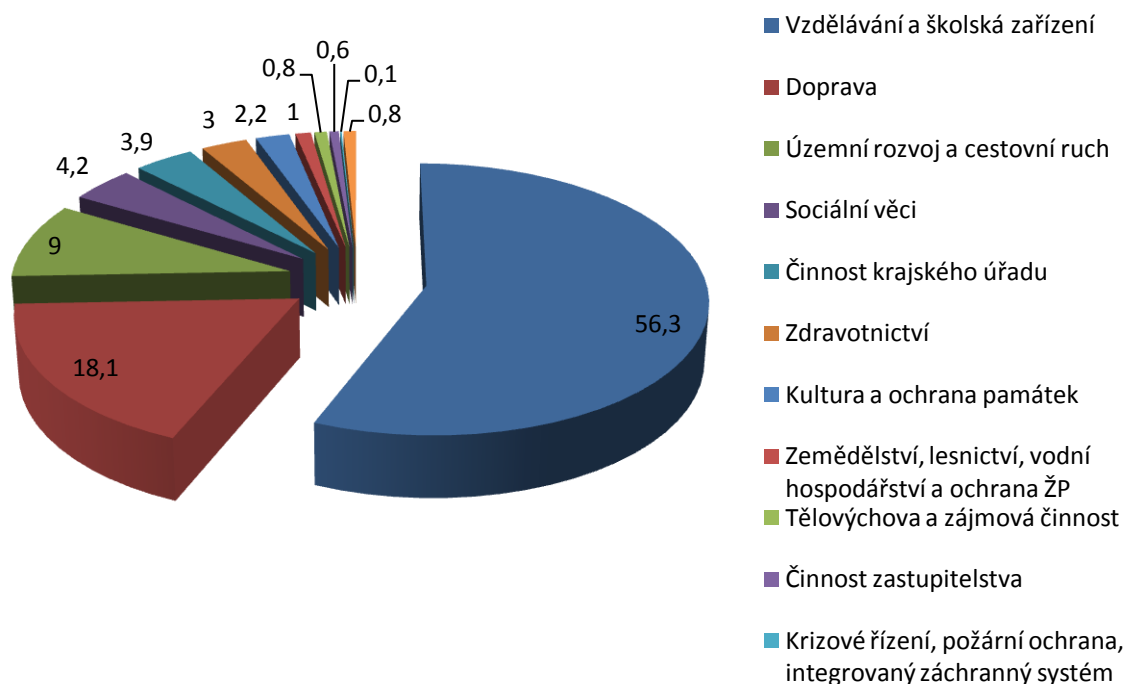
Z údajů tabulky 14 je zřejmé, že největší část příjmů ÚK tvoří přijaté transfery, které ÚK použije pro financování svých projektů, ale také je dále rozdělí mezi ostatní subjekty formou dotací.

Z pohledu čerpání prostředků pro obce z rozpočtu ÚK mě více zajímá jeho výdajová stránka (výdaje kraje mohou být příjmem obce), která je členěna dle odvětví, do kterých prostředky směřují. Konkrétní objemy výdajů Ústeckého kraje ukazuje tabulka 15.

Tab. 15: Výdaje Ústeckého kraje pro rok 2012

Druh výdaje	Velikost (v mil. Kč)	Podíl na celkových výdajích (v %)
Vzdělávání a školská zařízení	6 933	56,3
Doprava	2 228	18,1
Územní rozvoj a cestovní ruch	1 114	9,0
Sociální věci	514	4,2
Činnost krajského úřadu	477	3,9
Zdravotnictví	370	3,0
Kultura a ochrana památek	265	2,2
Zemědělství, lesnictví, vodní hospodářství a ochrana ŽP	120	1,0
Tělovýchova a zájmová činnost	101	0,8
Činnost zastupitelstva	73	0,6
Krizové řízení, požární ochrana, integrovaný záchranný systém	17	0,1
Rezerva	97	0,8

Zdroj: Schválený rozpočet Ústeckého kraje na rok 2012. Dostupný z http://www.kr-ustecky.cz/vismo/zobraz_dok.asp?id_ktg=33394&id_org=450018&p1=92706.

Obr. 5: Výdaje Ústeckého kraje v roce 2012

Zdroj: Schválený rozpočet Ústeckého kraje na rok 2012. Dostupný z http://www.kr-ustecky.cz/vismo/zobraz_dok.asp?id_ktg=33394&id_org=450018&p1=92706.

Stejně jako jiní poskytovatelé dotace, má i ÚK širokou nabídku dotačních titulů, které vyhláší. Vzhledem k zaměření praktické části práce se zaměřím zejména na **Program obnovy venkova**, který poskytuje účelové dotace z rozpočtu Ústeckého kraje. Cílem tohoto programu je rozvíjet ekonomické, sociální, vzdělávací a kulturní aktivity rozšiřující možnosti pracovních příležitostí a obživy na venkově. Výsledkem by mělo být zvýšení kvality života na venkově, vzdělanosti či atraktivitu pro bydlení.⁹⁹

Program obnovy venkova se zaměřuje do několika oblastí, mezi které patří např.:

1. obnova a rozvoj venkovské zástavby – zaměřený pro letošní rok zejména na opravy a úpravy školek, škol, obecních úřadů či dětských hřišť a sportovišť;
2. chodníky a místní komunikace – zahrnuje opravy a výstavby chodníků a místních komunikací, úpravu veřejných prostranství a veřejné osvětlení;

⁹⁹ Program obnovy venkova ÚK - pokyny [online]. Ústecký kraj [vid. 2012-02-28]. Dostupné z http://www.kr-ustecky.cz/vismo/zobraz_dok.asp?id_org=450018&id_ktg=99113&archiv=0&p1=177540.

3. zlepšení životního prostředí, revitalizace a ochrana krajiny a nakládání s odpady – podporuje aktivity podporující vzhled a čistotu zeleně, vodních ploch a toků;
4. podpora územně plánovací činnosti obce – zaměřená zejména na vyhotovení nových územních plánů obce.¹⁰⁰

Prostředky jsou poskytovány jako investiční nebo neinvestiční dotace z rozpočtu kraje na úhradu přímých nákladů projektu. Výše poskytnuté dotace je omezena 30 – 250 000 Kč. U obcí do 500 obyvatel se poskytuje dotace maximálně do výše 75 % uznatelných nákladů, zbylou část musí uhradit obec výhradně z vlastních zdrojů. Náklady, které nelze uznat mezi nutné pro realizaci (a obec je tedy musí hradit sama) patří např. DPH, úroky, clo, pokuty a penále, pojištění, osobní náklady, bankovní poplatky, kurzovní ztráty apod.¹⁰¹

Při hodnocení, zda obec danou podporu získá nebo ne, se vychází z její úspěšnosti při žádání o dotace v minulosti (upřednostněna je ta obec, která byla v uplynulých 3 letech méně úspěšná), z naléhavosti realizace projektu a z míry naplnění cílů programu.¹⁰²

¹⁰⁰ *Program obnovy venkova ÚK - pokyny* [online]. Ústecký kraj [vid. 2012-02-28].

¹⁰¹ Tamtéž.

¹⁰² Tamtéž.

5 Rekonstrukce Mateřské školy ve Valkeřicích

Vzhledem k téměř havarijnímu stavu budovy mateřské školy, které hrozí, pokud nedojde k nápravě, její uzavření, se zaměřím na bližší možnosti jak školku zachránit.

5.1 Zhodnocení současné situace

Mateřská škola je příspěvkovou organizací, která je zřízena obcí. Kromě vlastních příjmů, které plynou z její činnosti a jsou nedostatečné k pokrytí všech výdajů školky, získává školka prostředky od svého zřizovatele – obce.

Obec Valkeřice dotuje místní školku pravidelnou měsíční částkou 15 000 Kč určených na její provoz (voda, elektřina, teplo, ...). Zároveň je každoročně vyčleněna určitá částka, která může být v případě potřeb použita na různé opravy, nákup majetku apod. V roce 2012 je z rozpočtu obce vyčleněna celková částka ve výši 418 000 Kč, která zahrnuje:

- pravidelné částky poskytované na provoz ve výši 12 x 15 000 Kč (180 000 Kč),
- částku 210 000 Kč alokovanou pro další potřeby školky (daná částka může být použita i na uhrazení povinné spoluúčasti obce v případě, že obec získá dotaci na rekonstrukci školky),
- zbylých 28 000 Kč je částka určena k pokrytí ztrát hospodaření školky za uplynulé roky.¹⁰³

Do školky kromě místních dětí dochází i děti z okolních vesnic, kde školky nejsou, např. Františkov nad Ploučnicí, Starý Šachov; nebo děti z Benešova nad Ploučnicí, kde mají vyčerpané kapacity pro příjem dalších dětí. Jedním z důvodů, proč je třeba školku v obci udržet, je právě její význam nejen pro místní obyvatele ale i pro okolní obce.

5.2 Charakteristika projektu

Jedním z rozsáhlých problémů byly nedostatečné hygienické a bezpečnostní podmínky ve školní jídelně, které však částečně napravili úpravou prostoru místní občané. Jejich odve-

¹⁰³ Téma: *Hospodaření a fungování obce*. Informace poskytla Mgr. Petra Vaňková, starostka obce Valkeřice. Valkeřice 27. 2. 2012.

denou práci, která zahrnovala malování, stěhování nábytku, nátěry vnitřního vybavení apod., hradila obec z prostředků získaných od Úřadu práce v Děčíně v rámci podpory zaměstnanosti v obcích.¹⁰⁴

Další problémy, které trápí jak učitelky, tak děti ve školce, jsou v zimních měsících o to citelnější - zima plynoucí jednak ze zastaralého a nedostačujícího kotle pro vytop celého objektu, z neuspokojivého zateplení a starých dřevěných oken, kudy teplo utíká ven.¹⁰⁵ Nedostatečné zateplení oken se samozřejmě odráží i ve vnímání hygieny - skulinami v oknech se může do objektu dostat prach a nečistoty. Také se naskytá v mediích stále častěji se objevující problém ohledně azbestu v budovách, který se dříve používal právě v izolačních materiálech a mohl by tedy ohrožovat zdraví dětí a zaměstnanců školky.

Kompletní nezbytná rekonstrukce objektu – zateplení, výměna oken a dveří, vyžaduje pochopitelně vysoké částky, které obec není schopna z vlastních prostředků uvolnit, proto se je snaží získat v rámci programu Podpora a rozvoj venkova při Státním zemědělském a intervenčním fondu.¹⁰⁶

Při stanovení rozpočtu projektu vychází obec z rozpočtů, které jí předloží oslovené firmy. Zároveň však existuje tzv. ceník stavebních prací, který stanovuje maximální ceny, které si firmy mohou účtovat za dané práce a které tedy mohou být formou dotace proplaceny. Po oslovení několika firem a předložení jejich rozpočtu byla stanovena celková částka investice na bezmála 1 350 000 Kč.¹⁰⁷ Z této částky budu vycházet pro analýzu dalších možností financování rekonstrukce školky.

¹⁰⁴ Téma: *Hospodaření a fungování obce*. Informace poskytla Mgr. Petra Vaňková, starostka obce Valkeřice. Valkeřice 7. 2. 2012.

¹⁰⁵ Tamtéž.

¹⁰⁶ Tamtéž.

¹⁰⁷ Téma: *Dotace v praxi*. Informace poskytla Mgr. Tereza Lajblová, projektová manažerka fondů EU. Valkeřice 9. 2. 2012.

5.3 Možnosti financování a jejich porovnání

Při získávání prostředků na financování oprav MŠ má obec několik možností: prostředky EU, státní prostředky, krajské prostředky, úvěry a prostředky z vlastního rozpočtu.

5.3.1 Dotace od Evropské unie

Vzhledem k tomu, že tematické operační programy nenabízejí venkovským obcím dostatek prostoru pro získání dotací z rozpočtu EU, měla by se obec zaměřit spíše na ROP konkrétně **ROP NUTS2 Severozápad**. Obec v rámci něho může podat žádost Řídícímu orgánu regionální radě soudržnosti Severozápad a získat tak dotace zaměřující se do několika oblastí podpory, jednou z nich jsou i **Investice pro zlepšení fyzické infrastruktury** (spadá pod Integrovanou podporu místního rozvoje) zahrnující:

- revitalizaci, regeneraci a rozvoj obcí a jejich částí – obnova veřejných prostranství, náměstí, vybudování a rekonstrukce škol, mateřských škol, výstavba chodníků, rekonstrukce veřejného osvětlení, renovace parků, zbudování dětských hřišť a jejich opravy, vybudování autobusových zastávek;
- infrastrukturu pro rozvoj lidských zdrojů – výstavba či modernizace vzdělávacích zařízení (SŠ, VOŠ, knihovny), zařízení pro péči o seniory, zdravotnická zařízení, zařízení předškolní a mimoškolní péče o děti;
- infrastrukturu pro hospodářský rozvoj – rekonstrukce či výstavba komunikací, vodovodů, veřejného osvětlení, kanalizace.¹⁰⁸

Pro oblast podpory místního rozvoje je pro letošní rok vyčleněno téměř 32,5 mil. EUR z ERDF. Podpora je poskytována ve formě nevratné účelové dotace na individuální i integrované projekty (projekt zaměřený na více vzájemně souvisejících investic v rámci jednoho projektu) v maximální výši 85 % uznatelných nákladů. Problém však nastává v otázce specifikace žadatele o dotaci – obec jako subjekt sice může žádat o poskytnutí dotace, ale musí mít minimálně 500 obyvatel¹⁰⁹, což bohužel obec Valkeřice nemá.

¹⁰⁸ *Regionální operační program NUTS2 Severozápad* [online]. ROP Severozápad [vid. 2012-02-28]. Dostupné z http://www.nuts2severozapad.cz/wp-content/uploads/2012/01/111025_ROP_SZ_cista_public.pdf.

¹⁰⁹ Tamtéž.

V praxi vypadá průběh žádosti o dotaci a povinnosti plynoucí z poskytnutí dotace následovně (platí obdobně i pro dotace od státu a kraje):

- vyhlášovatel dotačního titulu vyhlásí podmínky, pravidla pro hodnocení a termíny pro příjem žádostí a termín, kdy vydá rozhodnutí o poskytnutí nebo zamítnutí poskytnutí dotace;
- obecní zastupitelstvo odsouhlasí podání žádosti o získání dotace, vypracuje žádost a podá ji dle stanovených pravidel určenému orgánu, k žádosti musí být přiložen i finanční plán;
- po obdržení vyjádření o poskytnutí dotace dochází k podpisu Smlouvy o poskytnutí dotace;
- poté se může přistoupit k samotné realizaci projektu, je však zapotřebí průběžně informovat Řídící orgán ROP Severozápad, vést související podrobnou evidenci o průběhu projektu, účetní doklady, deník stavebních prací apod., které musí být dále archivovány;
- aby mohla obec proplácet faktury dodavatelům stavby, je třeba (pokud nemá svoje prostředky) mít schválený úvěr od banky (také musí být schválen zastupitelstvem) a z něho faktury hradit;
- po ukončení projektu je třeba pozvat zástupce vyhlášovatele titulu na slavnostní ko-laudaci a provést požadovanou publicitu – povinná propagace projektu v médiích (poslat písemné důkazy např. výstřižky z novin, kde článek vyšel, kolikrát), zajistit označení majetku, který byl předmětem projektu:
 - v případě movité věci je třeba označit každý jednotlivý kus nábytku nálep-kou, podle přesně daných parametrů, obsahující název poskytovatele podpo-ry, jeho logo, název projektu, vše musí splňovat předepsanou velikost a bar-vu, velikost písma, umístění textu na tabuli, rozložení obrázků, jejich veli-kost apod.;
 - pokud byla předmětem projektu výstavba nebo oprava nemovitosti je třeba označit budovu také cedulí s povinnými náležitostmi stanovenými podobně jako u movitých věcí;
- většinou až po ukončení projektu dochází k poskytnutí dotace na běžný účet a její-mu následnému vyúčtování – dle faktur jsou převedeny na účet obce peněžní pro-

středky, které kryjí uznanou část dotace (následně je obec použije ke splacení úvěru);

- v následujících 5 letech může docházet k namátkovým kontrolám, zda je majetek udržován ve stavu, v jakém byl realizován (jinak hrozí sankce v podobě vrácení části dotace) – musí být prokázána udržitelnost projektu.¹¹⁰

Před tím než obec vůbec může podat žádost o poskytnutí dotace, musí všechny okolnosti projednat na zasedání zastupitelstva obce, kde dojde k představení projektu, poskytnutí informací o poskytovateli dotace, o podmínkách, za jakých může obec prostředky získat, v jaké výši, co je s tím vše spojené v průběhu realizace a po ukončení projektu. Zastupitelstvo pak musí hlasováním vyslovit souhlas k podání žádosti o získání dotace.¹¹¹

Žádost o poskytnutí dotace je rozsáhlým dokumentem, který obsahuje tyto informace:

- informace o operačním programu – číslo a název OP, prioritní osy, oblasti podpory, výzvy, ad.;
- informace o projektu – název, datum zahájení a ukončení projektu, doba jeho trvání, celkové způsobilé výdaje, stručný obsah projektu;
- informace o žadateli;
- harmonogram projektu – datum fyzického zahájení a ukončení realizace projektu, vliv projektu na udržitelný rozvoj, rovné příležitosti;
- dopady a místa realizace projektu – adresa místa realizace, kam spadá;
- popis projektu – zdůvodnění jeho potřeby, cíl, soulad s cílem programu, popis aktivit v jednotlivých fázích projektu, vazba na jiné aktivity a projekty;
- personální zajištění projektu;
- žadatel a jeho zkušenosti;
- partneři projektu;
- další podpory ve vztahu k projektu;
- hodnoty indikátorů – ukazatele měřící naplnění cílů programu;

¹¹⁰ Téma: *Dotace v praxi*. Informace poskytl Mgr. Tereza Lajblová, projektová manažerka fondů EU. Valkeřice 9. 2. 2012.

¹¹¹ Tamtéž.

- udržitelný rozvoj – vliv projektu na udržitelný rozvoj, popis aktivit či dopadu projektu;
- etapy – časové trvání jednotlivých etap, jejich výdaje, nezpůsobilé výdaje, zahájení a ukončení etap, očekávané příjmy, které daná etapa přinese, popis činností obsažených v etapě;
- rozpočet projektu – dle jednotlivých etap, celkem, podíl na celkových výdajích;
- přehled financování projektu – celkové způsobilé a celkové nezpůsobilé výdaje, podíl žadatele na financování projektu, podíl úvěru na financování;
- přehled financování etapy – obdoba přehledu financování projektu, ale vyčísluje částky ne za projekt jako celek, ale za jednotlivé etapy;
- finanční plán – předpokládaná částka k proplacení z dotace, datum, kdy byla předložena žádost o platbu, celková požadovaná dotace, způsobilé výdaje;
- prioritní téma – téma, prostředky z EU, hospodářská činnost;
- výběrová řízení;
- horizontální témata – doložit, že realizace projektu nebude mít negativní dopad na udržitelný rozvoj a rovné příležitosti;
- rovné příležitosti;
- publicita;
- přílohy projektu;
- čestné prohlášení.¹¹²

Při hodnocení žádosti o dotaci se posuzují zejména její formální náležitosti, přijatelnost a hodnocení dle vymezených kritérií. Přijatelnost znamená, že program je v souladu s cíli ROP Severozápad, žadatel je způsobilý podporu získat a je dodržena i minimální a maximální hranice projektu. Zároveň musí být realizací projektu splněny zákony české i evropské, např. zákon o ochraně hospodářské soutěže, zákony na ochranu životního prostředí. Dále je posuzován vliv projektu na region Severozápad.¹¹³

¹¹² *Internetová žádost o získání dotace z EU* [online]. Benefit 7 [vid. 2012-03-06]. Dostupné z https://www.eu-zadost.cz/report.aspx?id=0&file=BN7SAB_SROP_IP_E.

¹¹³ *Regionální operační program NUTS2 Severozápad* [online]. ROP Severozápad [vid. 2012-02-28].

Hodnoticí kritéria musí být zveřejněna při vyhlašování titulů, aby se s nimi žadatelé mohli seznámit. Patří mezi ně úroveň připravenosti projektu, zkušenosti žadatele, přiměřenost rozpočtu, finanční stránka žadatele, potřeba daného projektu a jeho přínos pro region a další. Hodnocení probírá pomocí bodů udělených za splnění stanovených kritérií. Zároveň je stanovena minimální bodová hranice, která rozhoduje o dalším osudu projektu. Dotace je poté přidělena projektům, které získaly nejvyšší bodové ohodnocení.¹¹⁴

Při zhodnocení vhodnosti žádat z pohledu obce o dotaci z ROP Severozápad, je zřejmé, že je tento program určen spíše pro vyšší územní celky, než je obec. Je to dané i tím, že podporuje projekty přesahující 5 mil. Kč, tj. při 15% spoluúčasti obce poskytuje EU dotaci do maximální výše 4,25 mil. Kč. Proto má obec mizivou šanci získat z něj prostředky a je tedy zbytečné investovat peněžní prostředky i čas do přípravy projektu a zpracování žádosti.

5.3.2 Dotace ze státního rozpočtu ČR

Kromě dotací z evropského rozpočtu může obec získat dotaci ze státního rozpočtu ČR. Pro venkov a venkovské obce zde pod záštitou MMR existuje program **Podpora obnovy a rozvoje venkova**, který má dalších 5 podprogramů. Pro účely rekonstrukce opravy mateřské školy jako součásti občanské vybavenosti lze použít podprogram **Podpora zapojení dětí a mládeže do komunitního života obcí**, který je specifikován i v teoretické části práce.

Obec, která usiluje o získání dotace, musí mít zpracovaný a schválený strategický rozvojový dokument obsahující:

- seznam akcí, které obec plánuje zrealizovat včetně těch, na které dotaci nežádá;
- předpokládaný plán realizace akce
- a finanční plán (předpokládané náklady a jejich finanční zajištění).¹¹⁵

¹¹⁴ *Regionální operační program NUTS2 Severozápad* [online]. ROP Severozápad [vid. 2012-02-28].

¹¹⁵ *Zásady podprogramu PORV 2012* [online]. MMR [vid. 2012-03-06]. Dostupné z <http://www.mmr.cz/Regionalni-politika/Programy-Dotace/Podpora-rozvoje-regionu-v-roce-2012/Podpora-obnovy-a-rozvoje-venkova>.

Žádost je nutno vyplnit na internetu a elektronicky poslat, dále je třeba elektronickou žádost vytisknout a takto vytištěnou žádost podepsanou starostkou obce ve stanovené lhůtě doručit na podatelnu MMR. K žádosti vztahující se k rekonstrukci školky musí dále přiloženy:

- doklad o vlastnictví budovy mateřské školy - výpis z katastru nemovitostí, nabývací smlouva apod.;
- podrobný předpokládaný rozpočet akce dle věcného členění;
- technická zpráva o stavu budovy;
- stavební povolení.¹¹⁶

Pro hodnocení přijatých žádostí je zvolena komise, která vybere a doporučí žádosti k poskytnutí dotace. Hodnotí se, zda se obec nachází v regionu, do kterého je soustředěna podpora státu, velikost obce a míra nezaměstnanosti v obci.¹¹⁷ Regiony, na které se stát při poskytování podpory zaměřuje, jsou rozděleny do několika skupin:

- strukturálně postižené regiony – dochází v nich k útlumu průmyslu a nárůstu nezaměstnanosti, např. Most, Karviná, Frýdek-Místek, Teplice;
- hospodářsky slabé regiony – je pro ně typická nižší úroveň rozvoje než v jiných regionech ČR, např. Znojmo, Třebíč, Svitavy, Opava;
- venkovské oblasti – existuje zde nízká hustota zalidnění, malý počet obyvatel a vysoká míra nezaměstnanosti;
- regiony s vysokou mírou nezaměstnanosti (vyšší než průměr ČR) – zejména okresy Děčín, Ústí nad Labem, Litoměřice;
- další oblasti – např. pohraniční oblasti, oblasti postižené povodněmi, oblasti se značně poškozeným životním prostředím, oblasti s nevhodnými podmínkami pro rozvoj zemědělství.¹¹⁸

Při zohlednění informací o obci Valkeřice je patrné, že se obec nachází v regionu se soustředěnou podporou státu – jedná se o venkovskou oblast v Děčínském okrese, navíc

¹¹⁶ *Zásady podprogramu PORV 2012* [online]. MMR [vid. 2012-03-06].

¹¹⁷ Tamtéž.

¹¹⁸ Zákon č. 48/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje.

s vysokou mírou nezaměstnanosti. Obě skutečnosti by jí měly napomoci při kladném vyřízení žádosti o poskytnutí dotace.

O konečném rozhodnutí o poskytnutí či neposkytnutí dotace rozhoduje ministr pro místní rozvoj vydáním Rozhodnutí a poskytnutí dotace a Pokynu k nastavení rozpočtového limitu. Po předložení podkladů pro vyúčtování dotace budou stanoveny termíny a zásady finančního vypořádání se státním rozpočtem.¹¹⁹

Stejně jako u dotací z rozpočtu EU je třeba udržovat majetek v realizovaném stavu po dobu minimálně 5 let od ukončení projektu, v dané době nesmí dojít ani k převodu majetku na jinou osobu, než která dotaci na majetek získala.¹²⁰

Dotace je poskytována v rozmezí 50 až 400 tis. Kč obcím do maximálně 3 000 obyvatel.¹²¹ Obec Valkeřice však při 30% spoluúčasti na projektu (405 000 Kč) potřebuje získat dotaci ve výši 945 000 Kč, toto kritérium tedy nesplňuje. Zároveň obec nemá v rozpočtu dostatečné prostředky na povinnou spoluúčast, na kterou by si musela vzít úvěr. Celkově bych tedy obci nedoporučila o dotaci žádat, protože je zde minimální šance úspěchu a zároveň poměrně vysoká spoluúčast, na kterou obec svépomocí nedosáhne.

5.3.3 Dotace z mimorozpočtových fondů ČR

Mezi mimorozpočtové fondy patří různé Státní fondy, které se zaměřují do specifických oblastí, ať už kultury, bydlení, životního prostředí, dopravy a v neposlední řadě i zemědělství. Právě poslední zmiňovaný fond – **Státní zemědělský intervenční fond** – má pro oblast venkova největší význam. Vedle podpory zemědělců je to dané zejména tím, že pod něj spadá **Program rozvoje venkova**, který obcím nabízí nepřeberné množství akcí, na které mohou získat dotaci.

Cílem Programu rozvoje venkova je naplnění Lisabonské strategie, tedy podporovat znalosti společnosti, rozvíjet trh práce, podporovat vnitřní trh a podnikatelské prostředí a docí-

¹¹⁹ *Zásady podprogramu PORV 2012* [online]. MMR [vid. 2012-03-06].

¹²⁰ Tamtéž.

¹²¹ Tamtéž.

lit udržitelného rozvoje. Konkrétně je zaměřen na zlepšení stavu životního prostředí, snížení negativních vlivů, které sebou přináší zemědělství, zvýšení konkurenceschopnosti ČR v oblasti zemědělských a potravinářských produktů, rozšiřování množství pracovních míst s cílem zvyšovat tak zaměstnanost na venkově.¹²²

Z předchozího výčtu cílů je zřejmé, že se Program rozvoje venkova (stejně jako jiné programy) rozděluje do několika os, které spolu věcně souvisí.

1. Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví – zahrnuje podprogramy zaměřující se na modernizaci zemědělských podniků, podprogramy poskytující investice do lesního hospodářství, podprogramy s cílem zvyšovat hodnotu zemědělských a potravinářských produktů, podprogramy podporující vzdělanost začínajících zemědělců apod.
2. Zlepšování životního prostředí a krajiny – obsahuje podprogramy s cílem podporovat ekologické zemědělství, pěstování vinné révy, zatravňování orných půd, zalesňování zemědělské půdy apod.
3. Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova – podpora vzniku nových podniků, rozvoje cestovního ruchu, obnova vesnic a jejich občanské vybavenosti, ochrana kulturního dědictví, zvyšování vzdělanosti na venkově apod.
4. Leader – zaměřuje se na místní akční skupiny a místní spolupráci.
5. Technická pomoc.¹²³

Programy spadající pod osu Kvality života ve venkovských oblastech a diverzifikaci hospodářství venkova je třeba dále specifikovat, abychom našli nejvhodnější program pro realizaci rekonstrukce školky. Mezi těmito programy můžeme najít:

- tvorbu pracovních příležitostí a podporu využívání obnovitelných zdrojů energie – spočívá ve vytváření nových pracovních míst s cílem zvýšit tak příjmy obyvatel venkovských oblastí;

¹²² *Program rozvoje venkova* [online]. SZIF [vid. 2012-03-07]. Dostupné z <http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/eafrd>.

¹²³ Tamtéž.

- podmínky růstu a kvality života na venkově – zlepšovat vybavení vesnic, vzhled veřejných prostranství, rozvíjet venkovskou infrastrukturu a malé a střední podnikání na vesnicích;
- vzdělávání – zvyšovat vzdělanost obyvatel venkovských oblastí a zvyšovat tak jejich šanci najít uplatnění na trhu práce, rozšiřovat komunikační a informační technologii.

Účelům rekonstrukce školky vyhovuje nejvíce druhý bod, který lze shrnout jako Opatření ke zlepšení kvality života na venkovských oblastech, zahrnující obnovu a rozvoj vesnic, občanské vybavenosti a služeb

Program obnovy a rozvoje vesnic (jedna z priorit osy Kvality života ve venkovských oblastech spadající pod PRV) podporuje u obcí do 500 obyvatel tyto projekty:

- budování a opravy místních komunikací,
- výstavba technické infrastruktury,
- úprava zeleně a veřejných prostranství,
- vytvoření územně plánovací dokumentace.¹²⁴

Malé obce jsou oproti ostatním obcím a městům znevýhodněny v tom, že nemohou z tohoto programu čerpat prostředky na výstavbu vodovodů, kanalizací a čistíren odpadních vod. Uznatelnými náklady jsou výdaje související s rekonstrukcí, modernizací budov a ploch, výstavba dopravní infrastruktury, nákup budov, softwaru, nákup sazenic použitých k výsadbě veřejné zeleně, úpravy parků, zpracování územních plánů obce apod. Minimálně výše investice je 50.000 Kč a je vyžadována minimálně 10% účast obce na nákladech projektu, tj. 135 000 Kč.¹²⁵

Další oblastí je Podpora občanské vybavenosti, která spočívá v doplnění chybějící občanské vybavenosti – základní školy, předškolní zařízení pro děti, zdravotnická a sociální zařízení, domy s pečovatelskou službou pro seniory, školní družiny, plochy pro sportovní a kulturní využití, stravovací zařízení apod. Umožňuje obcím získat prostředky nejen na

¹²⁴ *Program rozvoje venkova* [online]. SZIF [vid. 2012-03-07].

¹²⁵ Tamtéž.

opravy těchto staveb ale i na novou výstavbu těchto zařízení, nákup potřebných budov, nákup vybavení budov či softwaru. Obec Valkeřice má výhodu malé obce do 500 obyvatel, pro které je program určen.¹²⁶

Z dalších programů mohou obce využít programy na podporu kulturního dědictví v obci, programy s cílem zvýšit vzdělávání, podporovat cestovní ruch v obci apod.¹²⁷

Je tedy zřejmé, že pro účely rekonstrukce mateřské školy, nejvíce věcně vyhovuje Program na podporu občanské vybavenosti, který je zaměřen zejména na malé obce a zároveň neomezuje horní hranici projektu.

Vzhledem k neexistenci místní akční skupiny, která by měla možnost získat podporu z programu Leader, nebudu zmiňovat osu Leader, která se také zaměřuje na rozvoj venkova.

Jak bylo uvedeno v teoretické části, tento program je z větší části dotován z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, který z celkové částky hradí 67,5 % nákladů. SZIF hradí 22,5 % a zbylých 10 % je povinná spoluúčast obce (135 000 Kč). Řídícím orgánem Programu rozvoje venkova je Ministerstvo zemědělství ČR, které řídí vyhlašování programů, přijímání žádostí, systém jejich hodnocení, přípravu všech závazných předpisů aj. SZIF je orgánem, který přijme část dotace z evropských zdrojů a dotaci pak vyplácí příjemci dotace v České republice.¹²⁸

5.3.4 Dotace z rozpočtu Ústeckého kraje

Dalším subjektem po EU a ČR, který umožňuje obcím k jejich rozvoji získat dotace je Ústecký kraj, jehož rozpočtem a cíly jsem se také zabývala. V kapitole 4.5 jsem zmínila několik programů, které ÚK vyhlašuje, teď se zaměřím s ohledem na realizaci rekonstrukce mateřské školy pouze na jeden – **Program obnovy venkova**.

¹²⁶ Program rozvoje venkova ČR [online]. SZIF [vid. 2012-03-07].

¹²⁷ Tamtéž.

¹²⁸ Tamtéž.

Program obnovy venkova si klade za cíl:

- zvýšení zaměstnanosti na venkově rozvíjením ekonomických, sociálních, kulturních a vzdělávacích aktivit – zvýší se tak vzdělanost a úroveň života obyvatel venkova;
- zhodnocení historického potenciálu v obci včetně potenciálu kulturního – rozvoj cestovního ruchu;
- koncepční rozvoj obce jako součásti mikroregionu.¹²⁹

Z cílů POV vyjmenovaných v kapitole 4.5 je zřejmé, že pro účely rekonstrukce školky je nejvhodnější **Program obnovy a rozvoje venkovské zástavby**. Tento program však značně omezuje obec Valkeřice, aby z něj mohla podporu žádat. Je to způsobené zejména výší dotace, která může být poskytnuta v maximální výši 250 000 Kč. Dalším faktorem proti úspěchu získat dotaci z tohoto programu je povinná spoluúčast obce na projektu, která je stanovena min. na 25 % tedy 337 500 Kč (obec však může uvolnit pouze 210 000 Kč). Spoluúčast může navíc být i vyšší vzhledem k uznatelným a neuznatelným nákladům stanoveným vyhlášovatelem programu. V každém případě by si tedy obec musela vypůjčit peníze od banky, aby mohla uhradit povinnou spoluúčast.¹³⁰

Mezi uznatelné náklady jsou zařazeny náklady technologické, náklady na stavební práce, údržby a úpravy staveb, použitý materiál, výdaje na nákup nového zařízení a vybavení, náklady plynoucí ze smluv uzavřených s dodavateli aj. Naopak nejsou uznatelné např. daň z přidané hodnoty, úroky z úvěru, pokuty a penále, cla, poplatky bankám, provozní náklady (telefonní hovory, administrace, ...), osobní náklady.¹³¹

V případě, že se obec rozhodne z programu žádat podporu, je potřeba na internetu vyplnit žádost (přístupnou na webu kevis.kraj-ustecky.cz), vytisknout ji a doručit ji ve stanoveném termínu doporučenou poštou nebo osobně na podatelnu Krajského úřadu ÚK. Poté dochází k hodnocení žádostí z několika pohledů:

- Byla žádost doručena požadovaným způsobem a včas?

¹²⁹ POV ÚK – Pokyny 2012 [online]. Ústecký kraj [vid. 2012-03-14].

¹³⁰ Tamtéž.

¹³¹ Tamtéž.

- Odpovídá žadatel vymezenému okruhu příjemců podpory?
- Splňuje žadatel stanovenou výši dotace?
- Má žadatel dostatek prostředků pro splnění své spoluúčasti?
- Jaké je umístění projektu?¹³²

Po zvážení všech informací dochází k vyvěšení žadatelů na internetu a jejich vyzvání k předložení doplňujících dokladů, např. doklad opravňující k vlastnictví nemovitosti, na jejíž opravu žádá obec dotaci, stavební povolení ke stavebním pracím na budově, usnesení zastupitelstva obce o akceptaci spolufinancování, včetně rozpočtu jednotlivých prací. Poté dochází k podpisu smlouvy o poskytnutí dotace. K poskytnutí peněžních prostředků dochází podobně jako v předchozích případech buďto v průběhu nebo až po ukončení stavebních prací (odvíjí se to od toho, jestli příjemce podpory zasílá průběžné zprávy o průběhu projektu nebo pošle až závěrečnou zprávu). Ukončení projektu je třeba doložit např. fotografiemi, protokoly apod.

5.3.5 Úvěr od bankovní instituce

Vzhledem k tomu, že obec Valkeřice vlastní dva bankovní účty – jeden u Komerční banky a druhý u České spořitelny – zaměřím se přednostně na úvěry, které poskytují obcím právě tyto dvě banky. Výchozí informace pro žádost o úvěr jsou částka 1 350 000 Kč a účel rekonstrukce MŠ. Dobu splácení jsem zvolila, s přihlédnutím k pravděpodobné výši splátek a z nich plynoucích možnostech obce úvěr splácet, na 10 let při fixní úrokové sazbě.

Pro financování rekonstrukce mateřské školy ve Valkeřicích je z nabídky úvěrů **Komerční banky** vhodný **municipální úvěr**, který je poskytován obcím, městům a krajům na území ČR, dále svazkům obcí či příspěvkovým organizacím, jejichž zřizovatel je obec nebo kraj. Prostředky z něj získané může obec použít na pořízení nového nehmotného majetku či jeho obnovu. Komerční banka při poskytování úvěru obcím či jiným municipalitám vychází ze

¹³² *POV ÚK – Pokyny 2012* [online]. Ústecký kraj [vid. 2012-03-14].

zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, který stanovuje mimo jiné podobu zadávací dokumentace, ze které vychází i samotná banka.¹³³

Zadávací dokumentace s přihlédnutím k požadavkům KB musí obsahovat:

- předmět veřejné zakázky;
- účel a výše požadovaného úvěru;
- plánovanou dobu čerpání a splácení úvěru;
- ostatní nezbytné doklady sloužící k zjištění bonity žadatele o úvěr a jeho návratnosti;
- výši požadované úrokové sazby (její typ a fixace);
- předpokládaný harmonogram čerpání úvěru a splácení jistiny (typ splátek, jejich frekvence) a úroků;
- možnost zajištění úvěru;
- možné odchylky od úrokové sazby či od termínů čerpání a splácení úvěru;
- informace ke způsobu vyčíslení ceny investice (úvěru), tzv. nabídkové ceny, která obsahuje všechny ceny, provize, úroky a jiné poplatky.¹³⁴

Je zřejmé, že vyčíslená cena úvěru je ovlivněna mnoha faktory, zejména aktuální výší základních úrokových sazeb, které však nemůže klient ovlivnit (jsou stanoveny působením nabídky a poptávky na mezibankovních trzích a banka za ně peníze nakupuje); existují zde však i faktory, jejichž volbou obec ovlivňuje výši ceny úvěru. Jedná se jednoznačně o:

- plán čerpání – znamená prodlevu mezi uzavřením úvěrové smlouvy a samotným čerpáním úvěru, čím je sjednaná prodleva nižší, tím nižší je i úroková sazba a naopak čím delší je časový úsek do začátku čerpání úvěru, tím vyšší stanoví banka úrokovou sazbu;
- splátkový plán – zde platí stejné pravidlo jako u plánu čerpání, čím déle bude obec úvěr splácet, tím vyšší nastaví banka úrokovou sazbu.

¹³³ *Municipality v KB – Municipální finance od A do Z* [online]. KB [vid. 2012-03-09]. Dostupné z <http://www.kb.cz/file/cs/kb-eu-point/kb-municipality-v-kb-municipalni-finance-od-a-do-z.pdf?7389fe066d34753fe1612743a5a0807e>.

¹³⁴ Tamtéž.

Před samotným poskytnutím úvěru musí samozřejmě banka posoudit bonitu klienta, zejména hodnotí jeho hospodaření za uplynulá období a rozpočtový výhled na další období. Je tedy v zájmu obce jako žadatele o úvěr předložit bance následující podklady:

- schválený rozpočet na běžný rok;
- aktuální výkaz o plnění rozpočtu;
- výkaz o plnění rozpočtu za předcházející rok;
- rozvaha obce za uplynulý rok;
- přehled o všech závazcích obce k bankám a jiným subjektům + doložit splátkové kalendáře;
- rozpočet a investiční výhled na min. 2 následující roky;
- popis předmětu financování, celkové náklady, zdroje financování, informace buď k podané žádosti o dotaci, nebo k dodavatelské smlouvě.

Dané výkazy mohou kladně ovlivnit výši úrokové sazby, samozřejmě v případě že obec nevykazuje schodek rozpočtu, plní vzorně své závazky apod.¹³⁵

Pokud obec žádá banku o úvěr, existují zde zvláštnosti, se kterými se běžná fyzická osoba nebo podnikatel nesetká. Zejména musí obec doložit bance souhlas zastupitelstva obce s podáním žádosti o úvěr. Důkazním materiálem je v tomto případě předložení zápisu ze zasedání zastupitelstva obce, ze kterého je patrné, že zastupitelstvo návrh přijalo. Dále je třeba doložit zápis z ustavujícího jednání zastupitelstva, zápis ze zvolení starostky a místostarosty a způsobu podepisování.¹³⁶

Jelikož je obec zvláštním druhem žadatele o úvěr, jsou i všechny podmínky úvěru od jeho schválení, poskytnutí, stanovení úrokových sazeb apod. stanoveny individuálně. Konkrétně komerční banka si neúčtuje žádné další poplatky kromě pravidelného měsíčního poplatku ve výši 300 Kč za vedení úvěrového účtu. Fixní úroková sazba (i) odpovídající úvěru ve výši 1 350 000 Kč (Ú) při splatnosti 10 let (n) je 3,5 % p. a.¹³⁷ Délku úvěru jsem zvolila na 10 let s ohledem na předpokládanou výši splátek, aby se obec vešla do cca 200 000 Kč

¹³⁵ *Municipality v KB – Municipální finance od A do Z* [online]. KB [vid. 2012-03-09].

¹³⁶ Tamtéž.

¹³⁷ Téma: *Municipální úvěr od KB*. Informace poskytl Ing. Věra Puncmanová, specialista pro podnikatelské úvěry, KB. Liberec 16. 3. 2012.

ročně a zároveň jí zbyly v už tak napnutém rozpočtu prostředky na nenadále opravy a jiné nepředpokládané výdaje.

Při výpočtu měsíční splátky vyjdu ze vzorce (1) pro výpočet anuity. Při dosazení proměnných shrnutých v následující tabulce získám výši měsíční splátky 13 350 Kč a celkové náklady úvěru za celou dobu splácení 1 638 000 Kč.

Tab. 16: Municipální úvěr od komerční banky

Výše úvěru (Ú)	1 350 000 Kč
Měsíční úroková sazba (i)	0,2917 % (0,002917) p. m.
Počet období (n)	120 měsíců
Měsíční splátka	13 350 Kč
Poplatek za vedení úvěrového účtu	300 Kč/měsíc
Roční náklady úvěru	163 800 Kč
Celkové náklady úvěru	1 638 000 Kč
Přeplacení úvěru	288 000 Kč

Zdroj: vlastní výpočty

———— (1)

V okamžiku, kdy by obec žádala pouze úvěr krátkodobý na pokrytí nedostatku prostředků do doby, než by jí byla proplacena dotace, získala by úvěr za úrokovou sazbu cca 2,5 % p. a. Zde je důležité si uvědomit, že je splacení úvěru kryto přijatou dotací, ale úrokové náklady nejsou náklady uznatelnými a tudíž je v celé výši musí splatit obec (dochází tak k nárůstu její spoluúčasti o zaplacené úroky).

Další možností je získání úvěru od **České spořitelny**, z jejíž nabídky úvěrů obcím jsem vybrala **dodavatelský úvěr**, který potřebě obce (rekonstrukce školky) z nabízených úvěrů vyhovuje nejvíce. Dodavatelský úvěr nabízí obcím úvěry se splatností až 15 let s fixní úrokovou sazbou po celou dobu splácení.¹³⁸

Poplatek za přijetí a hodnocení žádosti o úvěr si Česká spořitelna stejně jako Komerční banka neúčtuje. Stejně tak musí obec platit měsíční poplatky za vedení úvěrového účtu ve výši 300 Kč. V čem se nabídka úvěru od České spořitelny liší od municipálního úvěru Komerční banky, je výše úrokové sazby, která je stanovena při splatnosti na 10 let na fixní úrovni 3,94 % p. a..¹³⁹

Tab. 17: Dodavatelský úvěr od České spořitelny

Výše úvěru - Ú	1 350 000 Kč
Měsíční úroková sazba - i	0,3283 % (0,003283)
Počet období	120 měsíců
Měsíční splátka	13 630 Kč
Poplatek za vedení úvěrového účtu	300 Kč/měsíc
Roční náklady úvěru	167 160 Kč
Celkové náklady úvěru	1 671 600 Kč
Přeplacení úvěru	321 600 Kč

Zdroj: vlastní výpočet

Už z výše úrokové sazby je zřejmé, že pro obec znamená úvěr od České spořitelny větší výdaje. Jednoznačně se tedy jeví výhodněji úvěr od Komerční banky. Než by k němu však obec přistoupila, doporučila bych jí požádat o poskytnutí dotace a úvěr využít až v okamžiku, kdy by s žádostí o dotaci neuspěla.

¹³⁸ *Dodavatelský úvěr* [online]. Česká spořitelna [vid. 2012-03-15]. Dostupné z <http://www.csas.cz/banka/nav/podnikatele-firmy-a-institute/mesta-a-obce/dodavatelsky-uver---moderni-zpusob-financovani-komunalnich-projektu/o-produktu-d00009987>.

¹³⁹ Téma: *Dodavatelský úvěr pro obec*. Informace poskytl Ing. Josef Helebrant, manažer pro veřejný a neziskový sektor, ČS. Liberec, 16. 3. 2012.

5.3.6 Financování z vlastních zdrojů obce

Při pohledu na napnutý rozpočet obce Valkeřice v kapitole 4.3.3 se lze domnívat, že obec nebude mít dostatek prostředků na financování rekonstrukce mateřské školy. Objem prostředků, které může obec využít je 3 997 000 Kč. Je však třeba vzít v úvahu, že obec má určité výdaje, které uskutečnit musí nebo je její prioritou je uskutečnit. Dané výdaje jsou shrnuty v následující tabulce.

Tab. 18: Nezbytné výdaje obce Valkeřice v roce 2012

Název položky	Částka
Výdaje na činnost místní správy	1 393 000 Kč
Odměny zastupitelům	960 000 Kč,
Příspěvky mateřské škole jako příspěvkové organizaci	418 000 Kč
Svoz odpadů	300 000 Kč
Příspěvky do základního školství	240 000 Kč,
Výdaje spojené s odpadními vodami a nakládání s kaly	201 000 Kč
Opravy a údržba bytů, které obec pronajímá	165 000 Kč
Udržování pitné vody	150 000 Kč
Údržba cest a silnic	30 000 Kč
Veřejné osvětlení	10 000 Kč
Celkem	3 867 000 Kč

Zdroj: Návrh rozpočtu na rok 2012 [online]. E-deska [vid. 2012-04-04]. Dostupný z <http://e-deska.cz/valkerice/index.php?slozka=1793&doc=53481>.

Z výše uvedených výdajů je tedy zřejmé, že zbylých 130 000 Kč nedává obci téměř žádný prostor pro financování rozsáhlých projektů, které je třeba v obci realizovat. Další možnosti pro obec je žádat například dotaci na opravy cest a silnic, na údržbu pitné vody apod., které by ulehčily obecním rozpočtům. Další otázkou je však opět povinná spoluúčast obce při získávání dalších dotací, na kterou by si pravděpodobně musela opět půjčit od banky a zvyšovat tak svou zadluženost.

5.4 Porovnání variant

Zmíněné možnosti financování rekonstrukce školky ve výši 1 350 000 Kč nyní porovnám, podle zvolených kritérií, které hrají při rozhodování obce zásadní roli. Rozhodujícím pro rozhodnutí o přiměřenosti povinné spoluúčasti obce vyjde z rozpočtu obce pro rok 2012, ze kterého vyplývá, že obec je schopna uvolnit 210 000 Kč ročně (určeny na opravy a udržování školky, popřípadě na spoluúčast obce při financování projektu).

Tabulka 19 analyzuje a porovnává konkrétní dotační programy, vhodné pro financování rekonstrukce mateřské školy. Z dotací poskytovaných EU jsem vybrala dotační program Integrovaná podpora místního rozvoje, ze státního rozpočtu – Program obnovy a rozvoje venkova, ze SZIF – Program rozvoje venkova, z rozpočtu ÚK – Program obnovy venkova. Kromě dotací může obec získat úvěr od banky, zde jsem zvolila vzhledem k výši úrokové sazby Municipální úvěr od Komerční banky. Všechny varianty porovnávám z hlediska limitů pro získanou dotaci, povinné spoluúčasti obce a dalších omezujících faktorů – zejména počet obyvatel.

Tab. 19: Výsledné hodnocení a porovnání jednotlivých variant financování

Variant	EU – ROP NUTS II Severozápad	SR – Pro- gram obnovy a rozvoje venkova	SZIF – Pro- gram rozvoje venkova	ÚK – Pro- gram obnovy venkova	KB – Muni- cipální úvěr
Kritérium					
Limity dotace v Kč	min. 4,25 mil.	50 – 400 000	min. 50 000	30 – 250 000	–
Povinná spoluúčast	15 %	30 % (10 %)	10 %	25 %	100 %
Spoluúčast v Kč	202 500	405 000 (135 000)	135 000	337 500	1 638 000 Kč
Další omezení	min. 500 obyvatel	do 3000 obyvatel	do 500 obyvatel	–	–
Vratnost prostředků	ne	ne	ne	ne	ano
Celkové hodnocení	NE	NE	ANO	NE	NE

Pozn.: zelená pole obec splňuje či znamenají výhodu, červená nesplňuje nebo znamenají nevýhodu

Zdroj: vlastní sestavení

5.5 Vyhodnocení variant

Z tabulky 19 jsou zřejmé klady a zápory jednotlivých variant, které se obci naskýtají.

5.5.1 Dotace z EU

Při pohledu na omezující faktory, které plynou z podmínek programů pro obec v okamžiku zvažování získání dotace z evropských fondů, je zřejmé, že je určen zejména pro větší žadatele. Jak sám název napovídá **ROP NUTS II** je určen zejména pro regiony soudržnosti, které zahrnují větší území než je samotná obec (spadající pod NUTS 5). Dalším omezujícím faktorem je počet obyvatel, který jen potvrzuje předešlou větu – počet obyvatel větší než 500. Tyto dvě informace samy o sobě stačí k vyloučení možnosti žádat o dotaci na rekonstrukci školky u Evropské unie i přesto, že povinná spoluúčast se zdá být přiměřená možnostem obce Valkeřice.

5.5.2 Dotace ze státního rozpočtu ČR

Další variantou je získání peněžních prostředků formou dotace ze státního rozpočtu ČR. **Program obnovy a rozvoje venkova** však neposkytuje žadatelům moc velký prostor pro investice, je určen spíše pro menší projekty vyžadující dotaci do 400 tis. Kč, která by obci ani z třetiny nestačila k pokrytí nákladů, které rekonstrukce vyžaduje. Zároveň je zde požadována, ve srovnání s ostatními variantami, nejvyšší míra spoluúčasti (30 % tj. 405 000 Kč při investici 1,35 mil. Kč), kterou by si obec nemohla ze svého rozpočtu dovořit.

Program obnovy a rozvoje venkova poskytovaný ze státního rozpočtu však myslí i na podobné obce typu Valkeřic, které musí řešit otázku, kde sehnat dostatek prostředků na splacení své spoluúčasti. Proto zde existuje možnost dofinancování části spoluúčasti, kterou nabízí Ústecký kraj, ten by na sebe vzal 20 % uznatelných nákladů a na obci by pak bylo zaplatit pouze 10% spoluúčast (tj. 135 000 Kč). Nabízí se však otázka, jakou má obec šanci, pokud získá dotaci ze státního rozpočtu, že uspěje zároveň s žádostí o spolufinancování povinné spoluúčasti obce z Ústeckého kraje. Daná situace představuje riziko, že obec bude muset ve výsledku zaplatit celou 30% účast ze svých prostředků, respektive by si na ní

musela z důvodu nedostatku vlastních prostředků půjčit a zvýšit tak svou spoluúčast o zaplacené úroky, které nejsou uznatelnými náklady projektu.

Oproti ostatním faktorům, je však vysoká spoluúčast obce poměrně lehce překročitelná – požádáním banky o úvěr, který by pokryl požadovanou spoluúčast. Banky jsou k obcím v převážně většině případů vstřícné při posuzování žádosti a poskytování úvěru k předfinancování dotace. Jestliže obec bance předloží spolu s žádostí o úvěr smlouvu o přidělení dotace, odpadají bance obavy týkající se nesplacení úvěru a úvěr ochotně poskytnou. Jistě však stojí za zvážení výše úroků, které si obec nemůže nárokovat jako uznatelné náklady projektu, tudíž by se o ně zvýšila její spoluúčast, protože nejsou zahrnuty do uznatelných nákladů projektu.¹⁴⁰

5.5.3 Dotace z ÚK

Stejný problém, který se objevil u dvou předchozích variant – limit poskytnuté dotace není vhodně nastaven pro potřeby obce Valkeřice ani v případě dotace z **Programu obnovy venkova** z rozpočtu Ústeckého kraje. Zde je maximální možná podpora, kterou může obec získat ze všech programů nejnižší – pouhých 250 000 Kč. Vzhledem k tomu bych tedy tuto dotaci volila také jako nevhodnou nebo bych obci v krajním řešení doporučila kombinované řešení – zažádat o zmíněných 250 tisíc Kč a na zbylý 1,1 mil. Kč čerpat úvěr od komerční banky. Splácení úvěru by však obec omezilo v několika dalších obdobích na možnostech jejího dalšího rozvoje.

5.5.4 Dotace od SZIF

Jednoznačně nejlépe vychází ze všech uvedených variant dotace **Program rozvoje venkova** ze Státního zemědělského intervenčního fondu, který nabízí nejnižší spoluúčast (10 % tj. 135 000 Kč) ze všech variant a neomezuje obec v otázce maximální výše dotace. Obec by zároveň splňovala kritérium počtu obyvatel (do 500), které omezuje žadatele při podání žádosti o dotaci ze SZIF. Opět je třeba si uvědomit, že nejsou všechny náklady uznatelné, nejvyšší položku těchto nákladů představuje jednoznačně daň z přidané hodno-

¹⁴⁰ Téma: *Dotace v praxi*. Informace poskytla Mgr. Tereza Lajblová, projektová manažerka fondů EU. Valkeřice 9. 2. 2012.

ty, která při současné výši 20 % představuje dalších 270 000 Kč, které by musela obec zaplatit ze svého rozpočtu či spíše získaným úvěrem od banky (z důvodu nedostatku vlastních prostředků). Rozhodující však je, že DPH není uznatelnou položkou u žádné dotace. Celkově se tedy spoluúčast obce i přes začlenění DPH jeví jako nejnižší.

5.5.5 Úvěr

Na konec jsem si nechala zvážení úvěru pro rekonstrukci mateřské školy. Jeho výhodu vidím ve snadnějším přístupu k získání prostředků, protože jsou obce stejně jako stát považovány za „bezpečné“ subjekty. Banky se jim tudíž nebojí prostředky půjčit, protože vědí, že obce nemohou přijít o zdroj svých největších příjmů a to příjmy daňové. Vidí tedy jistotu v tom, že stát za každých podmínek převádí do rozpočtů obcí prostředky, které může obec použít ke splacení úvěru. Existuje zde tedy téměř nulové riziko, že by obec nebyla schopna úvěr splatit oproti běžným fyzickým osobám, které mohou přijít o zaměstnání, z důvodu úrazu nebudou moci vykonávat pracovní činnost a jiné skutečnosti vedoucí k platební neschopnosti.

Zároveň považuji přiměřenou výši splátek, které ročně činí 160 200 Kč. Při plánovaném uvolnění 200 000 Kč na letošní rok za účelem rekonstrukce školky zbude obci ještě rezerva, kterou může použít například na získání stavebního povolení apod. Znepokojující je však délka splatnosti, která by zamezila obci v jejím dalším rozvoji. Při splacení dlouhodobého úvěru by jí nezbývaly prostředky na další opravy a rekonstrukce, které budou v obci potřeba. Samozřejmě by byla omezena i v otázce budoucích dotací, které by mohla jinak získat. Obci by nezbývaly prostředky na povinnou spoluúčast a musela by se dále zadlužovat, jestli by ji však banka vůbec další prostředky při nesplaceném předchozím úvěru půjčila.

Závěr

Cílem diplomové práce bylo zjistit, jaká varianta financování venkovských potřeb je pro obce nejvhodnější. Vedle dotací z evropských fondů se obci naskýtají ještě další možnosti a to zejména dotace, které mohou obce získat od České republiky. Tyto dotace mohou čerpat jak ze státního rozpočtu, tak mimorozpočtových fondů představovaných státními fondy. Ani tímto však možnosti obce nekončí, další variantou je získání dotace z rozpočtu kraje, do kterého místně spadá. Konkrétně Ústecký kraj nabízí širokou nabídku dotací od dotací na podporu sportu, vzdělávání, včelařů, služeb sociální péče až po dotace na podporu rozvoje venkova a vesnic. Pokud by však obec nesplňovala podmínky, popřípadě nebyla úspěšná při získání ani jedné dotace, existuje zde i krajní řešení, kterým je žádost o poskytnutí úvěru od banky či financování z vlastních zdrojů obce, které je však zejména pro malé obce z důvodu napnutých rozpočtů nedostupné.

Pro konkrétní případ analýzy jsem si zvolila rekonstrukci Mateřské školy Valkeřice, která se nachází v obci do 500 obyvatel. Závěrečné porovnání variant podle limitů poskytnuté dotace, které jednotliví poskytovatelé dotací stanovili, ukázalo obtížnost malých obcí na dané dotace dosáhnout bez pomoci bankovní instituce (mnohdy si musí půjčit, aby mohli splatit povinnou spoluúčasť). Dalším omezujícím faktorem jsou hranice poskytovaných dotací od jednotlivých poskytovatelů. Evropská unie poskytuje dotace od 5 mil. Kč výše, naopak čeští poskytovatelé poskytují dotace v řádu sta tisíc Kč (konkrétně ze státního rozpočtu max. 400 000 Kč, z rozpočtu ÚK max. 250 000 Kč). Jediným poskytovatelem, který tedy vychází obcím vstříc s ohledem na výši poskytnuté dotace je Státní zemědělský intervenční fond, který obce omezuje jen minimální hranicí (50 000 Kč), ale maximální hranice poskytnuté dotace není stanovena.

Dalším rozhodujícím faktorem, který nevychází malým obcím vstříc při žádosti o získání dotace, je počet jejich obyvatel. Ten limituje obce zejména ve snaze získat dotaci z Evropské unie. Minimální počet obyvatel je zde stanoven na 500. Řešením může být sloučení obcí, které se k tomuto kroku často uchylují právě za účelem zvýšení svých šancí při žádosti o získání dotací z EU.

Jako nejproblematictější kritérium se jeví povinná spoluúčast, kterou musí obec uhradit z vlastních zdrojů nebo si na ní vypůjčit potřebné prostředky od banky. Nejvyšší spoluúčast (bez přihlédnutí k neuznatelným nákladům jednotlivých programů, které dále spoluúčast obce zvyšují) je jednoznačně u dotací ze státního rozpočtu ČR a z ÚK (obě přesahují částku 330 000 Kč). Při přihlédnutí k tomu, že daná spoluúčast nemusí být konečná, se dá předpokládat její navýšení na 40 – 50 % (zejména je to dáno daní z přidané hodnoty a úroky z úvěru, které nejsou uznatelnými náklady). Naopak nejnižší spoluúčast je nabízena u dotací z EU a ze SZIF. Dotace z EU naproti tomu limituje obec již zmíněnou výší dotace a počtem obyvatel. Z výše uvedeného se dá usuzovat, že dotace z EU není nejvhodnější alternativou získání prostředků pro účely malé obce.

Naproti tomu SZIF nabízí nejnižší spoluúčast ze všech zmíněných variant, zároveň jako jediný neomezuje obec výší poskytnuté dotace a je přednostně určen pro malé obce mající do 500 obyvatel. I vzhledem k neuznatelným nákladům, které jistě zapříčiní nárůst spoluúčasti obce, se dá tato varianta považovat za nejvhodnější. Ideální je bez pochyby situace, že má obec dostatek vlastních prostředků, pro pokrytí své spoluúčasti a nemusí tedy žádat o úvěr k jejímu pokrytí. Dá se předpokládat, že riziko růstu spoluúčasti obce nebude při rozhodování obce rozhodující. Je důležité si uvědomit, že bez pomoci SZIF by obec financovala celý projekt sama a pak by její „účast“ na nákladech byla 100%.

Dokonce více než 100% účast by pro obec znamenala varianta vypůjčení si celkové částky na projekt u banky. Zde by obec navíc přeplatila původní částku o úroky a poplatky za vedení úvěrového účtu. Při současných možnostech získání dotací dostupných jak z EU tak u nás se mi zdá škoda, dané příležitosti nevyužít a převzít na sebe celé břemeno nákladů požádáním o úvěr, i když celý proces podávání žádostí o dotaci a splnění stanovených podmínek v průběhu a po ukončení projektu jistě není jednoduchý.

Závěrem bych mnou zvolené obci při její plánované rekonstrukci mateřské školy po zvážení všech dostupných variant a jejich podmínek doporučila podat žádost o dotaci Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu a požádat banku, z důvodu nedostatku vlastních zdrojů, o předfinancování dotace krátkodobým úvěrem od Komerční banky poskytovaným při fixní úrokové sazbě 2,5 % p. a., který bude následně splacen přijatou dotací.

Pro zvýšení možností obcí dosáhnout na nevratné prostředky i od ostatních poskytovatelů dotace by nebylo od věci, kdyby poskytovatelé dotací uvolnili hranice poskytovaných dotací (zejména počet obyvatel, max. výše dotace, popřípadě povinná spoluúčast obce) a upravili podmínky, za kterých lze dotace čerpat, aby vyhověli i malým obcím, které prostředky formou dotací potřebují při jejich napnutém rozpočtu více než velké obce nebo města, jejichž rozpočty jim umožňují nesrovnatelně snazší a rychlejší rozvoj.

Seznam zdrojů

ČSÚ. *Vymezení venkova* [online]. Český statistický úřad, 16 s. Dostupné z [http://www.ustinadlabem.czso.cz/xu/ediciplan.nsf/t/6400522DD3/\\$File/42136109A.pdf](http://www.ustinadlabem.czso.cz/xu/ediciplan.nsf/t/6400522DD3/$File/42136109A.pdf).

Databáze IS CEDR III [online]. MFČR [vid. 2012-02-12]. Dostupný z <http://cedr.mfcr.cz/Cedr3InternetV414/CommonPages/TakersListPage.aspx?condition=d27a57a2-43af-4170-83ef-f2ae2017b36d>.

Dodavatelský úvěr [online]. Česká spořitelna [vid. 2012-03-15]. Dostupné z <http://www.csas.cz/banka/nav/podnikatele-firmy-a-institute/mesta-a-obce/dodavatelsky-uver---moderni-zpusob-financovani-komunalnich-projektu/o-produktu-d00009987>.

Dotace a programy [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [vid. 2012-02-22]. Dostupné z <http://www.mmr.cz/Regionalni-politika/Programy-Dotace>.

Dotační tituly Ústeckého kraje [online]. Ústecký kraj [vid. 2012-02-28]. Dostupné z http://www.kr-ustecky.cz/vismo/zobraz_dok.asp?id_org=450018&id_ktg=98359&p1=177540.

Hospodaření územních rozpočtů [online]. MFČR. Dostupné z http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/PPSR_2011Q2_III_navrh.pdf.

CHVOJKOVÁ, A.; KVĚTOŇ, V. *Finanční prostředky fondů EU v programovacím období 2007-2013*. 1. vyd. Praha: IREAS, Institut pro strukturální politiku, 2007, 179 s. ISBN 978-80-86684-43-7.

Informace o фондах EU [online]. Fondy Evropské unie. [vid. 2011-10-21]. Dostupné z <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU>.

Integrovaný operační program [online]. Fondy Evropské unie [vid. 2011-10-22]. Dostupné z <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/Integrovaný-operacni-program>.

Internetová žádost o získání dotace z EU [online]. Benefit 7 [vid. 2012-03-06]. Dostupné z https://www.eu-zadost.cz/report.aspx?id=0&file=BN7SAB_SROP_IP_E.

Jak číst rozpočet obce [online]. Rozpočet obce [vid. 2012-02-22]. Dostupné z <http://www.rozpocetobce.cz/jak-cist-rozpocet-obce#financovani>.

Kolektiv autorů. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. 455 s. ISBN 978-80-7380-086-4.

LACINA, K. *Regionální rozvoj a veřejná správa*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2007, 70 s. ISBN 978-80-86754-74-1.

MARKOVÁ, H. *Finanční hospodaření územních samosprávných celků*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, 2008. ISBN 978-80-87146-08-8.

Města a obce [online]. Česká spořitelna [vid. 2012-01-31]. Dostupné z <http://www.csas.cz/banka/nav/podnikatele-firmy-a-institute/mesta-a-obce/financovani-d00009332>.

Mimorozpočtové fondy centrální vlády v České republice [online]. MFČR [vid. 2012-01-26]. Dostupné z http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/gfsm_2001_14036.html.

Municipality v KB – Municipální finance od A do Z [online]. KB [vid. 2012-03-09]. Dostupné z <http://www.kb.cz/file/cs/kb-eu-point/kb-municipality-v-kb-municipalni-finance-od-a-do-z.pdf?7389fe066d34753fe1612743a5a0807e>.

Národní orgán pro koordinaci [online]. Fondy Evropské unie [vid. 2011-11-29]. Dostupné z <http://www.strukturalni-fondy.cz/Narodni-organ-pro-koordinaci>.

Návrh rozpočtu na rok 2012 [online]. E-deska [vid. 2012-02-07]. Dostupné z <http://e-deska.cz/valkerice/index.php?slozka=1793>.

Operační program Doprava [online]. Fondy Evropské unie [vid. 2011-10-22]. Dostupné z <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Doprava>.

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost [online]. Fondy Evropské unie [vid. 2011-10-23]. Dostupné z <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Lidske-zdroje-a-zamestnanost>.

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost [online]. Fondy Evropské unie [vid. 2011-10-22]. Dostupné z <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Vzdelavani-pro-konkurenceschopnost>.

Operační program Životní prostředí [online]. Fondy Evropské unie [vid. 2011-10-22]. Dostupné z <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Zivotni-prostredi>.

Podpora obnovy a rozvoje venkova [online]. MMR [vid. 2012-01-30]. Dostupné z <http://www.mmr.cz/Regionalni-politika/Programy-Dotace/Podpora-rozvoje-regionu-v-roce-2012/Podpora-obnovy-a-rozvoje-venkova>.

Program obnovy venkova ÚK - pokyny [online]. Ústecký kraj [vid. 2012-02-28]. Dostupné z http://www.kr-ustecky.cz/vismo/zobraz_dok.asp?id_org=450018&id_ktg=99113&archiv=0&p1=177540.

Program rozvoje venkova [online]. SZIF [vid. 2012-03-07]. Dostupné z <http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/eafrd>.

PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. vyd. Praha: GRADA Publishing a.s., 2009. 304 stran. ISBN 978-80-247-2789-9.

Průvodce fondy EU [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj [vid. 2011-11-29]. Dostupné z <http://www.strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=bc48e363-531a-4f08ae57-dbd552df6583>.

Přehled o programech (dotačních titulech) finančně zabezpečených pouze z národních zdrojů [online]. MFČR [vid. 2012-01-25]. Dostupné z http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/vf_prehled_o_programech_dt.html?year=2009.

Příjmy krajů, obcí a dobrovolných svazků obcí [online]. Veřejná databáze ČSÚ [vid. 2012-02-22]. Dostupné z http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?childsel0=3&cislotab=FIN4010UC_KR&kapitola_id=24&voa=tabulka&go_zobraz=1&childsel0=3&pro_4_45=CZ042.

Regionální operační program NUTS2 Severozápad [online]. ROP Severozápad [vid. 2012-02-28]. Dostupné z http://www.nuts2severozapad.cz/wp-content/uploads/2012/01/111025_ROP_SZ_cista_public.pdf.

Regionální operační programy [online]. Fondy Evropské unie [vid. 2011-10-23]. Dostupné z <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy>.

Regionální politika EU [online]. Fondy Evropské unie. [vid. 2011-10-21]. Dostupné z <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU>.

ROP NUTS II Severozápad [online]. Fondy Evropské unie [vid. 2011-10-23]. Dostupné z <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy/ROP-NUTS-II-Severozapad>.

Schválený rozpočet Ústeckého kraje na rok 2012 [online]. Ústecký kraj [vid. 2012-03-14]. Dostupný z http://www.kr-ustecky.cz/vismo/zobraz_dok.asp?id_ktg=33394&id_org=450018&p1=92706.

Téma: *Dodavatelský úvěr pro obce*. Informace poskytl Ing. Josef Helebrant, manažer pro veřejný a neziskový sektor, ČS. Liberec, 16. 3. 2012.

Téma: *Dotace v praxi*. Informace poskytla Mgr. Tereza Lajblová, projektová manažerka fondů EU. Valkeřice 9. 2. 2012.

Téma: *Hospodaření a fungování obce*. Informace poskytla Mgr. Petra Vaňková, starostka obce Valkeřice. Valkeřice, 7. 2. 2012.

Téma: *Municipální úvěr od KB*. Informace poskytla Ing. Věra Puncmanová, specialista pro podnikatelské úvěry, KB. Liberec 16. 3. 2012.

Tematické operační programy [online]. Fondy Evropské unie [vid. 2011-10-22]. Dostupné z <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy>.

Úvěry [online]. Československá obchodní banka [vid. 2012-01-31]. Dostupné z <http://www.csob.cz/cz/Firmy/Municipality-a-neziskove-organizace/Uvery/Stranky/default.aspx>.

Úvěry pro města a obce [online]. GE Money Bank [vid. 2012-01-31]. Dostupné z <http://www.gemoney.cz/ge/cz/3/institute-verejna-sprava/mesta-a-obce>.

Úvěry pro obce [online]. Českomoravská záruční a rozvojová banka [vid. 2012-01-31]. Dostupné z <http://www.cmzrb.cz/produkty-a-sluzby/uvery-pro-obce>.

Veřejná správa [online]. Komerční banka [vid. 2012-01-27]. Dostupné z <http://www.kb.cz/cs/verejna-sprava/index.shtml>.

Zápisy ze zasedání zastupitelstva obce Valkeřice [online]. E-deska. [vid. 2012-02-08]. Dostupné z <http://e-deska.cz/valkerice/>.

Zásady podprogramu PORV 2012 [online]. MMR [vid. 2012-03-06]. Dostupné z <http://www.mmr.cz/Regionalni-politika/Programy-Dotace/Podpora-rozvoje-regionu-v-roce-2012/Podpora-obnovy-a-rozvoje-venkova>.

Zásady pro poskytování účelových finančních prostředků z rozpočtu Ústeckého kraje a záštit představitelů kraje [online]. Ústecký kraj [vid. 2012-02-28]. Dostupné z http://www.kr-ustecky.cz/vismo/zobraz_dok.asp?id_org=450018&id_ktg=98359&p1=177540.

Závěrečný účet za rok 2011 [online]. E-deska [vid. 2012-03-27]. Dostupné z <http://e-deska.cz/valkerice/index.php?slozka=1793&doc=57093>.

Legislativa

Zákon č. 1/1993 Sb. Ústava České republiky.

Zákon č. 104/2000 Sb., o Státním fondu dopravní infrastruktury.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích.

Zákon č. 200/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Zákon č. 211/2000 Sb., o Státním fondu rozvoje bydlení.

Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

Zákon č. 239/1992 Sb., o Státním fondu kultury České republiky.

Zákon č. 241/1992 Sb., o Státním fondu České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie.

Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní.

Zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů.

Zákon č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí České republiky.

Zákon č. 48/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje.

Zákon č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu České republiky.

Seznam příloh

Příloha A: Přehled dotačních programů Evropské unie

Příloha B: Přehled dotací poskytovaných ze SR v roce 2012

Příloha A: Přehled dotačních programů Evropské unie

Program EU	Obsažené programy
Tematické operační programy	Integrovaný operační program OP Podnikání a inovace OP Životní prostředí OP Doprava OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost OP Výzkum a vývoj pro inovace OP Lidské zdroje a zaměstnanost OP Technická pomoc
Regionální operační programy	ROP NUTS II Severozápad ROP NUTS II Severovýchod ROP NUTS II Střední Čechy ROP NUTS II Jihozápad ROP NUTS II Jihovýchod ROP NUTS II Moravskoslezsko ROP NUTS II Střední Morava
Operační programy Praha	OP Praha Konkurenceschopnost OP Praha Adaptabilita
Evropská územní spolupráce	OP Mezuregionální spolupráce OP Nadnárodní spolupráce ESPON 2013 INTERACT II URBACT II Cíl 3 Česká republika – Svobodný stát Bavorsko 2007-13 OP Přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika 2007-13 Cíl Evropská územní spolupráce Rakousko – Česká republika 2007-13 Cíl 3 na podporu přeshraniční spolupráce 2007-13 mezi Svobodným státem Sasko a Českou republikou Program přeshraniční spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007-13

Příloha B: Přehled dotací poskytovaných ze SR v roce 2012

Ministerstvo	Program
Ministerstvo pro místní rozvoj	Podpora rozvoje regionů Podpora při odstraňování bariér v budovách
Ministerstvo životního prostředí	Koordinace projektů na podporu biodiverzity Koordinace projektů pozemkových spolků
Ministerstvo práce a sociálních věcí	Dotace na poskytování sociálních služeb Dotace nestátním neziskovým subjektům na podporu rodiny Dotace k soutěži obec přátelská rodině
Ministerstvo vnitra	Prevence domácího násilí s důrazem na práci s násilnými osobami Podpora integrace cizinců na lokální úrovni Prevence kriminality
Ministerstvo zahraničních věcí	Humanitární dotační řízení – určené pro rozvojové státy či státy zasažené válkou (čeští obyvatelé, mohou podávat návrhy pomoci)
Ministerstvo obrany	Podpora sportu a branné přípravy Rozvoj vojenských tradic
Ministerstvo průmyslu a obchodu	Podpora výzkumu a vývoje
Ministerstvo zdravotnictví	Národní program zdraví Národní program řešení problematiky HIV Program bezpečnosti a kvality zdravotní péče Péče o děti a dorost Protidrogová politika Národní akční plány a koncepce
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	Program na podporu integrace romské menšiny Program podpory vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy Program na podporu činnosti nestátních neziskových organizací působících v oblasti předškolního, středního a základního uměleckého vzdělávání

	<p>Program návrat</p> <p>Programy státní podpory práce s dětmi a mládeží</p> <p>Státní podpora sportu</p> <p>Program pro oblast prevence rizikového chování</p> <p>Dotační program pro poskytování vládních stipendií v anglickém jazyce</p>
Ministerstvo zemědělství	<p>Rozvoj a úprava zemědělských registrů</p> <p>Národní lesnický program</p>
Ministerstvo kultury	<p>Česká knihovna</p> <p>Podpora překladu české literatury</p> <p>Program podpory rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin</p> <p>Projekty v oblasti kulturního dědictví vysílané do zahraničí</p> <p>Projekty v oblasti současného výtvarného umění, architektury a designu vysílané do zahraničí</p> <p>Podpora pro památky UNESCO</p> <p>Dotace občanských sdružení</p> <p>a další</p>